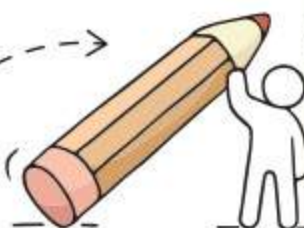

Світлана Логачевська, Оксана Ларіна,
Людмила Паук

МАТЕМАТИКА

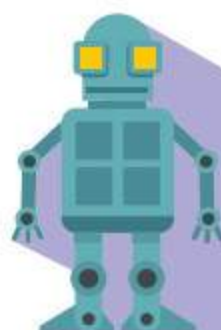

Світлана Логачевська
Оксана Ларіна
Людмила Паук

МАТЕМАТИКА

1

клас

**Підручник для закладів
загальної середньої освіти**

Видавництво «Літера ЛТД»
Київ — 2025

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ Міністерства освіти і науки України від 07.01.2025 № 25)*

Підручник укладено відповідно до Типової освітньої програми
авторського колективу під керівництвом Р. Б. Шияна

Логачевська С. П.

Л69 Математика. 1 клас : підручник для закл. загал.
серед. освіти / С. П. Логачевська, О. В. Ларіна,
Л. О. Паук. — Київ : Літера ЛТД, 2025. — 128 с.

© Логачевська С. П., Ларіна О. В., Паук Л. О. 2024

© «Літера ЛТД», 2025

.....

Навчальне видання
ЛОГАЧЕВСЬКА Світлана Панасівна
ЛАРІНА Оксана Василівна
ПАУК Людмила Олександрівна

МАТЕМАТИКА
1 клас
Підручник для закладів загальної
середньої освіти

Відповідальна за видання Олена Бородіна
Ілюстрації на с. 6-7 підручника Анастасії Коберник.
Зображення використовуються згідно з ліцензією Shutterstock / FOTODOM UKRAINE
Видавництво «Літера ЛТД». 03057, Київ, вул. Нестерова, 3, оф. 508.
Свідоцтво про реєстрацію ДК № 6901 від 10.09.2019 р.

Дорогий першокласнику! *Дорога першокласнице!*

Математика — захоплива наука. Адже вона — всюди: вдома, у школі, у транспорті, в магазині, у телефоні та навіть у комп'ютерних іграх.

Саме математика допомагає людям аналізувати інформацію, робити висновки. Математика загартовує характер. Виконання завдань допоможе тобі формувати в собі такі якості, як наполегливість, точність та уважність; вміння доводити свою думку. Ми добирали завдання, задачі, схеми та ілюстрації так, щоб учити математику було радісно.

Методичний супровід та е-додаток
до підручника
<http://matem-1k-2024.e-litera.com.ua/>

Як працювати з темою підручника

На початку теми попрацюйте в загальному колі. Обговорюйте пропоноване завдання, схеми, малюнки, робіть висновки.

Такого типу завдання виконуйте в парі з однокласником чи однокласницею. Перевіряйте та оцінюйте роботу одне одного!

Вправи для відпрацювання математичних умінь і навичок.

Назва теми

Метр — одиниця довжини

1 м
один метр

1 м = 100 см 1 м = 10 дм

1 Замініть дециметри сантиметрами.

1 дм = 10 см	4 дм = <input type="text"/> см	7 дм = <input type="text"/> см
2 дм = 20 см	5 дм = <input type="text"/> см	8 дм = <input type="text"/> см
3 дм = <input type="text"/> см	6 дм = <input type="text"/> см	9 дм = <input type="text"/> см

2 Доповніть рівності.

1 м = 40 см + <input type="text"/> см	1 м = 60 см + <input type="text"/> см
1 м = 50 см + <input type="text"/> см	1 м = 30 см + <input type="text"/> см
1 м = 20 см + <input type="text"/> см	1 м = 90 см + <input type="text"/> см

3 Порівняйте іменовані числа.

1 м <input type="text"/> 40 см	20 см <input type="text"/> 2 дм	60 см <input type="text"/> 6 см
50 см <input type="text"/> 1 м	40 см <input type="text"/> 1 м	5 дм <input type="text"/> 5 см
20 см <input type="text"/> 1 м	7 дм <input type="text"/> 70 см	1 м <input type="text"/> 1 см

4 Від дошки завдовжки 10 м відпиляли 3 м. Якої довжини стала дошка?

5 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● Впишіть іменовані числа від найменшого до найбільшого: 4 дм; 64 см; 1 м; 4 см; 55 см; 20 см.

114

Такий тип завдань зустрічатимете в нових темах. Вибирайте щоразу той варіант, який до снаги:

●● — завдання творчого характеру;

ЗАУВАЖТЕ!

У підручнику вам траплятимуться такі клітинки , за якими приховані числа або знаки арифметичних дій. Також на порівняння чисел вказують такі кружечки — це означає, що потрібно вставити знак «більше», «менше» або «дорівнює». Уписувати що-небудь у ці елементи **не можна!**

У підручнику чимало завдань з опорою на малюнки.
Будьте уважними — зважайте на всі деталі!

● — завдання з підказкою.

Обговорюйте в загальному колі виконання завдань, запропонованих на вибір. Уважно слухайте одне одного! За потреби доповнюйте відповіді.

Це основне завдання уроку. Виконуй його САМОСТІЙНО, а результати перевіряйте разом!

● Порівняйте іменовані числа. Скористайся підказкою.

$1\text{ м} > 10\text{ см}$
 $100\text{ см} > 10\text{ см}$
 $2\text{ дм} = 2\text{ см}$
 $20\text{ см} > 2\text{ см}$

$1\text{ м} = 20\text{ см}$
 $1\text{ м} = 40\text{ см}$
 $5\text{ дм} = 5\text{ см}$
 $4\text{ дм} = 4\text{ см}$

6 Розв'яжіть задачу.

Робот-пилосос упродовж свого циклу роботи проїхав відстань 90 м. У вітальні він «наїздив» 40 м. Яку відстань проїхав робот-пилосос в інших кімнатах?

7 Виміряйте лінійкою кулькову ручку. Запишіть в сантиметрах; у дециметрах і сантиметрах.

8 Побудуйте три прямокутники однакової висоти, але різної ширини.

9 Доберіть одиниці довжини, доречні для вимірювання поданих об'єктів.

10 Знайдіть зайві дані. Розв'яжіть задачу.

Для поливу квітника придбали бочку на 100 л і два шланги. Перший шланг завдовжки 30 м, а другий — на 10 м коротший. Якої довжини другий шланг?

Після поетапної диференційованої роботи — завдання на повторення і закріплення раніше вивченого. Часто останнє завдання з теми — на розвиток логіки та просторової уяви.

Коли вивчатимете числа в межах 10 і цифри 0, 1—9, скануйте QR-коди і переглядайте анімації, як правильно писати цифри. Наприкінці теми ви знайдете зразки прописів — виконуйте їх старанно в зошиті.

Математика навколо нас!

Знайдіть на великому малюнку зображення. Назвіть їх.

Дайте відповіді
на запитання.

Що зображено на малюнку?

Кого багато, а хто — один?

Що зображено ліворуч від
дошки?

Полічіть всі наплічники.

Який урок триває?

Чому так вважаєте?

Хто, на вашу думку, уважний,
а хто — ні? Чому?

Поставте свої запитання.

Уживайте при цьому слова:
*ліворуч, праворуч, внизу,
вгорі, попереду, позаду, над,
під, за, всередині, ззовні.*

Розділ 1. ОЗНАКИ ПРЕДМЕТІВ. ПРОСТОРОВІ ВІДНОШЕННЯ. ЛІЧБА

Положення об'єктів у просторі. Напрямки руху

1 Розкажіть: де перебуває кошеня відносно коробки?

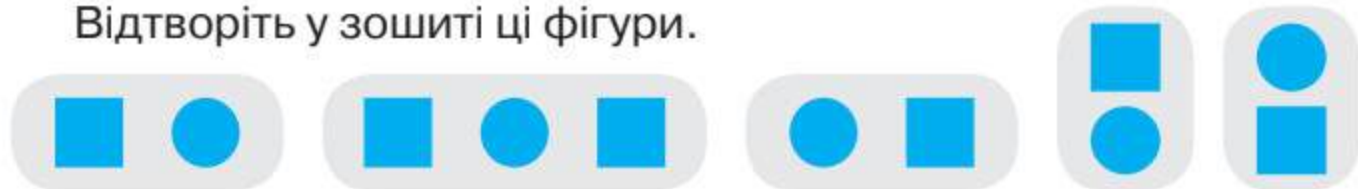
2 Яку фігуру розміщено між трикутниками? Якого вона кольору? Яку фігуру розміщено останньою в ряду? Назвіть.

3 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● Намалюйте в зошиті чотири квадрати на відстані один від одного. Зобразіть трикутники: **біля** квадрата, **на** квадраті, **за** квадратом, **під** квадратом.

● Знайдіть малюнок, де зображено круг між квадратами. Відтворіть у зошиті ці фігури.

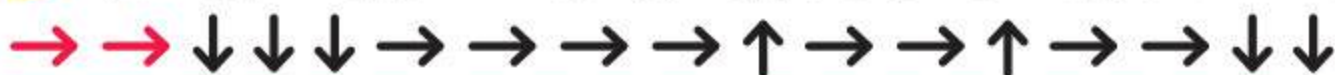
4 Виберіть малюнок. Розкажіть, що на ньому відбувається. Уживайте слова, що позначають напрямки і розміщення.

5 Полічіть сліди правих стоп.

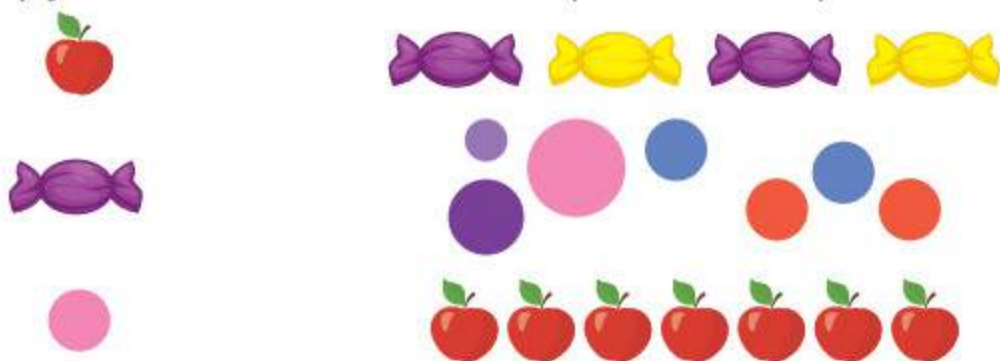
6 Прокладіть поданий маршрут: одна стрілка — одна клітинка.

Один, багато. Кожний, усі. Більше, менше, порівну

1 Знайдіть і назвіть у вашій класній кімнаті об'єкти, яких є по одному; яких багато.

2 Доберіть до кожного предмета ліворуч відповідну групу праворуч. Називайте так: один (одна, одне)... — багато ...

Пограйте в парі: так чи ні?

- Усі яблука однакові.
- Усі цукерки однакового кольору.
- Кожна зображена фігура — круг.
- Усі круги фіолетові.

3 Продовжіть речення.

Зелених кругів більше, ніж ...

Зелених кругів менше, ніж ...

4 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

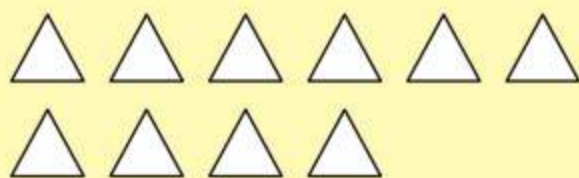
Якого кольору предметів більше?

Де курчат менше: праворуч чи ліворуч від зернят?

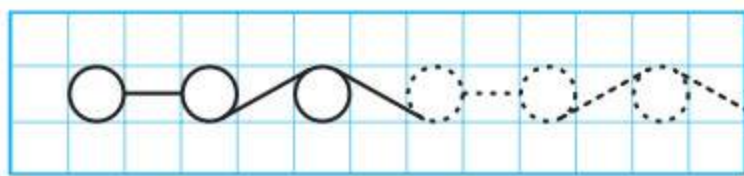
5 У якому ряду трикутників більше: верхньому чи нижньому? Що потрібно зробити, щоб їх стало порівну?

6 Яблуко треба покласти в зелений кошик, апельсин — у синій. У який бік переміщатимемо кожний фрукт?

7 За малюнком разом складіть розповідь. Уживайте слова, що означають напрямки руху.

Групування за спільними ознаками: розміром, формою, кольором, призначенням

- 1 Назвіть геометричні фігури. За якою спільною ознакою їх згрупували?

- 2 Що спільного у фігур кожної групи? Назвіть ці ознаки.

- 3 Яке призначення предметів на полиці? Називайте послідовно від найбільшої до найменшої іграшки.

- 4 За якою ознакою згрупували предмети? Що «зайве»?

5 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● Розгляньте, як згрупували фігури за спільною ознакою. Знайдіть помилку та розкажіть, у чому вона полягає.

розмір і форма

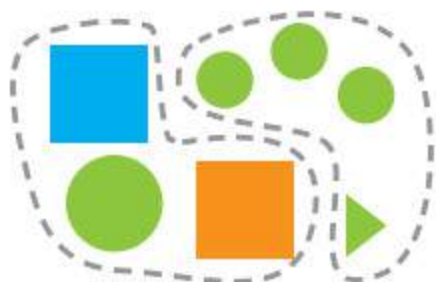

форма

колір

● Дослідіть, як згрупували фігури за розміром. Які фігури згрупуєте за формою? А за кольором? Назвіть їх і полічіть.

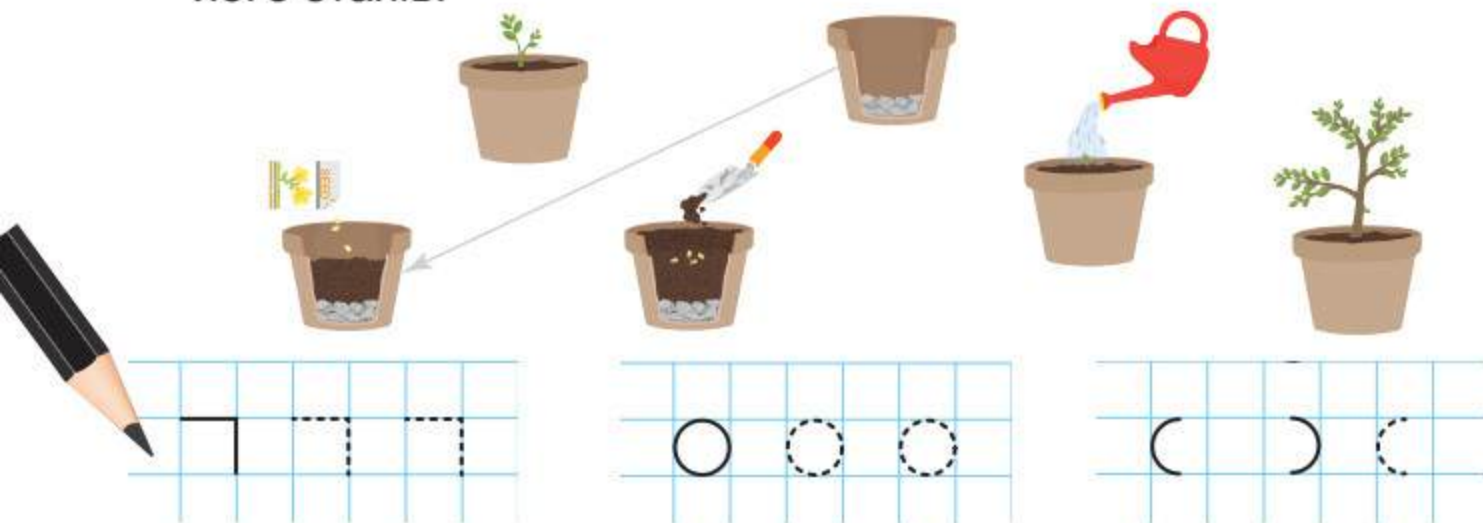
6 Що спільного в зображених предметах?

Розмір Колір

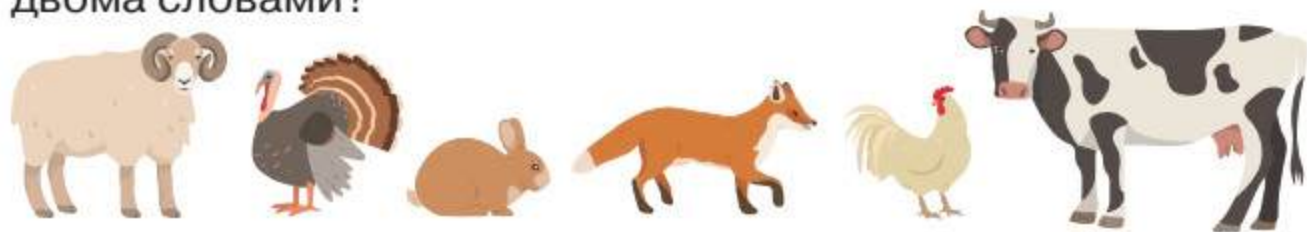
Форма Призначення

7 Як назвати зображений процес? Установіть послідовність його етапів.

Спільна ознака — призначення

- 1 Яка тварина «зайва» і чому? Як можна назвати інших тварин двома словами?

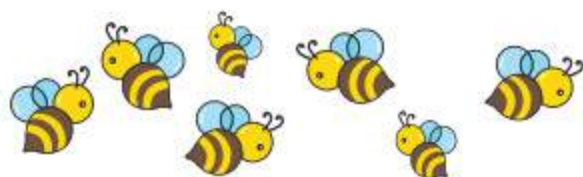
- 2 Об'єднайте предмети в групи за призначенням: 1) **шкільне приладдя**; 2) **їжа**. Полічіть їх у кожній групі. Що не належить до жодної з утворених груп?

- 3 Розгляньте групи малюнків. Що спільного між об'єктами в кожній із них? Як можна назвати ці групи?

- 4 Полічіть об'єкти в кожній групі. У якій більше? Продовжіть: бджоли — рій; квіти — ...

Розподіл на підгрупи за спільною ознакою. Порядкова лічба

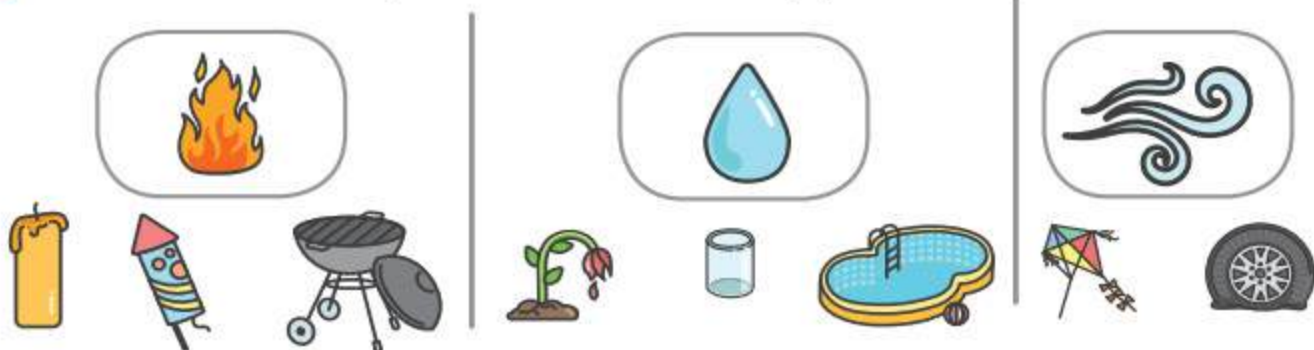
- 1** Як можна назвати зображену групу? Полічіть фігури в підгрупі квадратів. Скільки серед них синіх?

- 2** Розподіліть одяг на дві підгрупи. Як їх назвете? У якій підгрупі більше предметів?

- 3** Як пов'язані зображення в кожній групі?

- 4** Полічіть пасажирів, які вийшли з літака. Скільки пасажирів ідуть з багажем? Опишіть того, хто йде другим за порядком; шостого, останнього.

- 5 Полічіть олівці — пряма і зворотна лічба. Назвіть колір «зайвого» олівця і поясніть чому.

- 6 Ганна розглядає портрет, а Андрій читає путівник по музею. Знайдіть Ганну і Андрія. Котрі вони за порядком, якщо лічити з боку входу до зали? З боку виходу з неї?

- 7 Уявіть себе працівниками крамниці «Усе для дому». На які групи товарів можна розподілити зображені предмети? Що не належить жодній підгрупі?

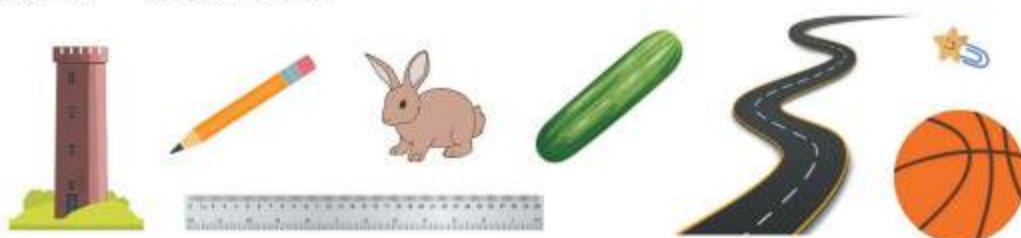

Порівняння об'єктів за довжиною і висотою

- 1 Розгляньте кожну пару малюнків. Назвіть розміщення довшого з них: праворуч або ліворуч.

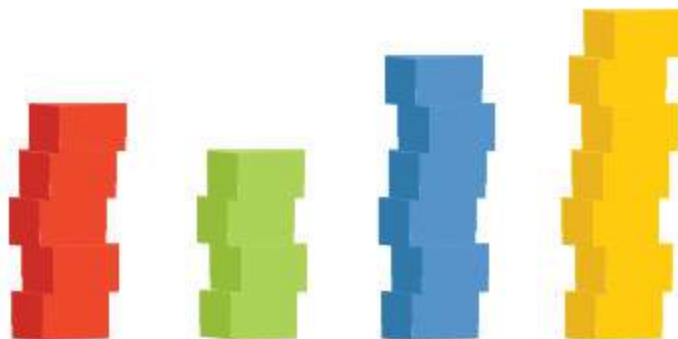
- 2 Розгляньте малюнки. Утворіть пари: довгий — короткий; високий — низький.

- 3 Назвіть предмети, які нижчі за світлофор.

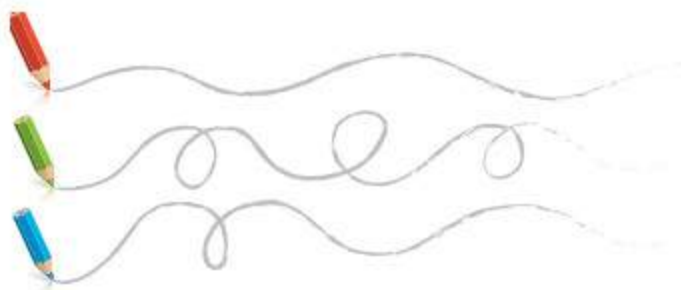

- 4 Назвіть колір найвищої вежі. Скільки елементів треба прибрати з кожної вежі, щоб вони стали заввишки, як зелена вежа?

5 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

•• Дослідіть, слід якого олівця найдовший. Чому?

• Усно порівняйте стрічки за довжиною: фіолетова довша за ...; оранжева довша за .., але ... ; блакитна коротша від

6 Що нижче від каструлі та кавоварки, але вище за тарілку та банку? Назвіть цю ємність. Які ємності однакової висоти?

7 Пригадайте довгі чи високі об'єкти, які бачите дорогою до школи. Назвіть 2–3 приклади.

8 Назвіть найвищу тварину; найнижчу. Що можна сказати про зріст зображених лисиць?

Порівняння за шириною і товщиною

- 1 Яке відерце попкорну не найвище і не найширше з поданих: ліворуч, посередині чи праворуч?

- 2 Полічіть усі товсті олівці. Їх більше чи менше, ніж тонких?

- 3 Який шматок сиру товщий — той, що зліва чи справа? А сандвіч?

- 4 Порівняйте меблі за шириною, уставляючи пропущені слова в речення.

Стелаж **ширший** за диван і крісло.

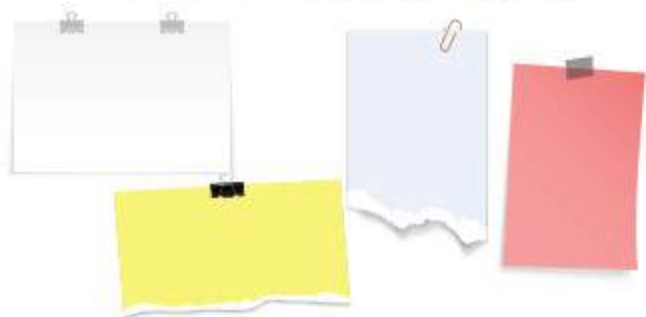
Тумба ... за крісло і диван.

Крісло ... за тумбу, але ... за диван.

Диван ... за крісло, але ... за стелаж.

5 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

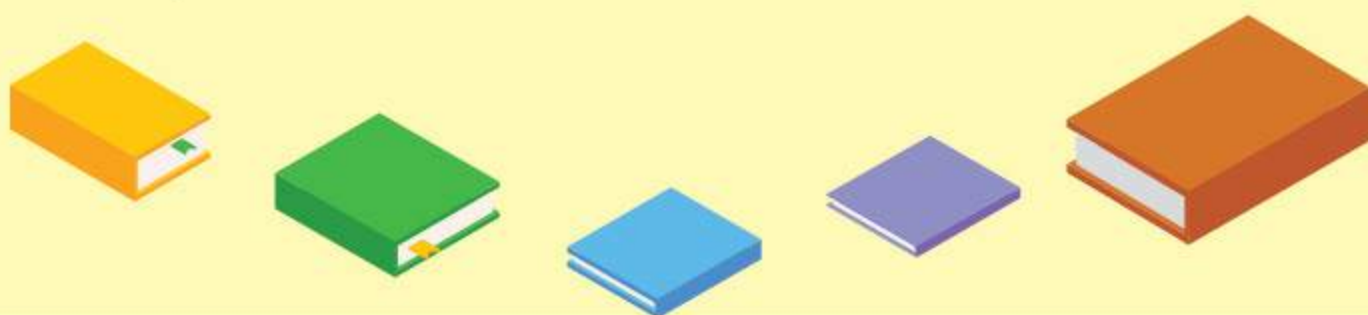
●● Уявіть, що тобі треба намалювати квітку на широкому аркуші, але не на білому. Якого кольору цей аркуш?

● Якого кольору найширший шарф? Назвіть кольори шарфів однакової довжини і ширини.

6 Називайте послідовно колір книжок від найтоншої до найтовщої.

7 Мама з'їла найтоншу цукерку. Тато — не найтовщу і не найтоншу. Син з'їв ту, що залишилася. Яку цукерку з'їв кожен? Де вона розміщена: ліворуч, посередині чи праворуч?

мама

син

тато

Перевір себе

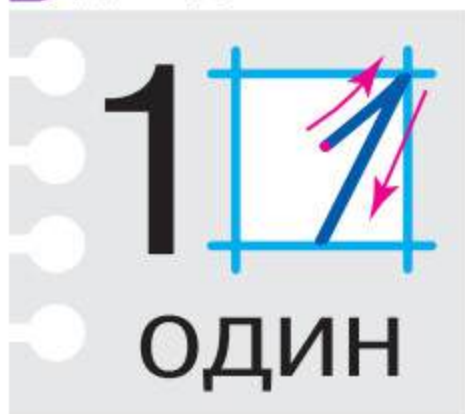

Розділ 2. НУМЕРАЦІЯ ЧИСЕЛ 1-10. ЧИСЛО 0. АРИФМЕТИЧНІ ДІЇ

Число один і цифра 1

- 1 Дослідіть малюнки. Яке число вони демонструють?

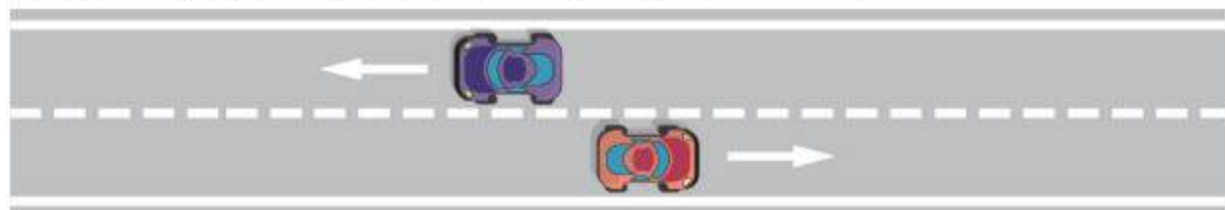
Число один записують цифрою 1 (одиниця).

- 2 Розгляньте малюнок. Наведіть свої приклади.

Денис приніс **ОДИН** кубик.

- 3 Скільки машин на кожній смузі руху? У якому напрямку їде кожна? (Справа наліво / зліва направо).

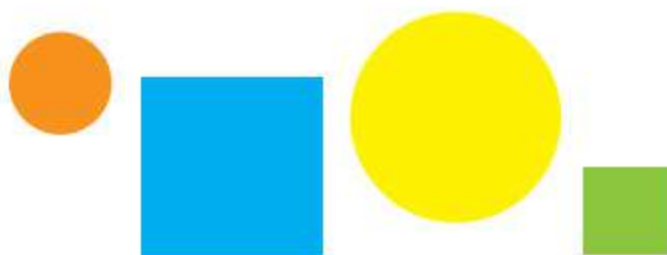
- 4 Дайте повні відповіді на запитання.

Скільки великих кругів?

Маленьких кругів?

Великих квадратів?

Маленьких квадратів?

5 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

● Відтворіть у зошиті послідовність, заповнивши пропуски.

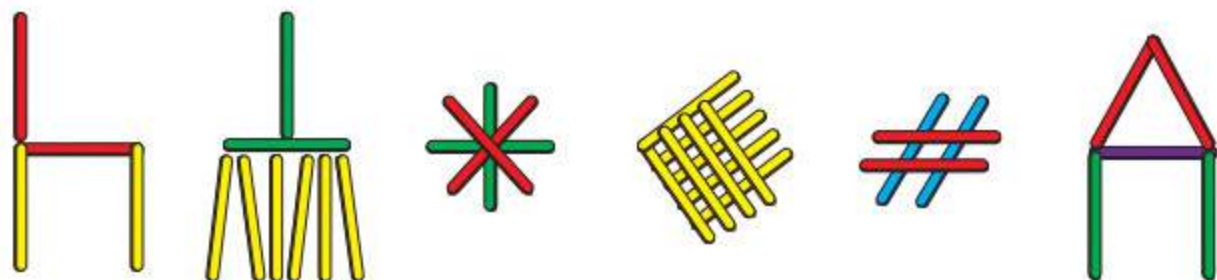

● Що в класній кімнаті є по одному? Назвіть ці предмети.

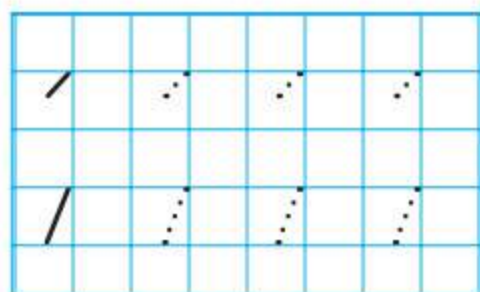
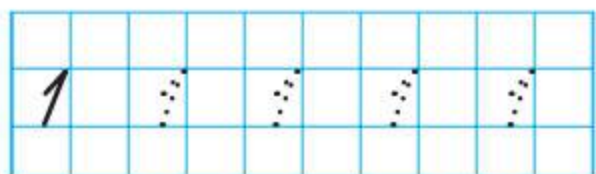
6 Знайдіть та назвіть у кожному ряду те, чого є тільки по одному.

7 Виберіть по два малюнки і відтворіть їх за допомогою лічильних паличок.

8 Як, не торкаючись дорожнього знака «Пішохідний перехід», поставити його крайнім справа?

Число два і цифра 2

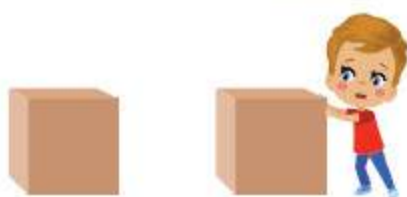
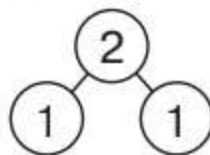
1 Дослідіть малюнки. Яке число вони демонструють?

Число два записують цифрою 2 (двійка).

2 Розгляньте малюнок. Наведіть свої приклади.

Якщо до одного кубика доставити ще один кубик,
то їх стане ДВА.
2 — це 1 і ще 1.

3 Роздивіться малюнки. Назвіть ті, які містять по два предмети.

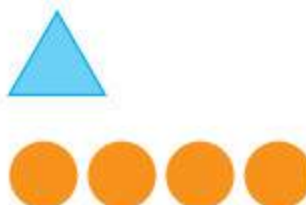

Пара — це група із двох предметів.

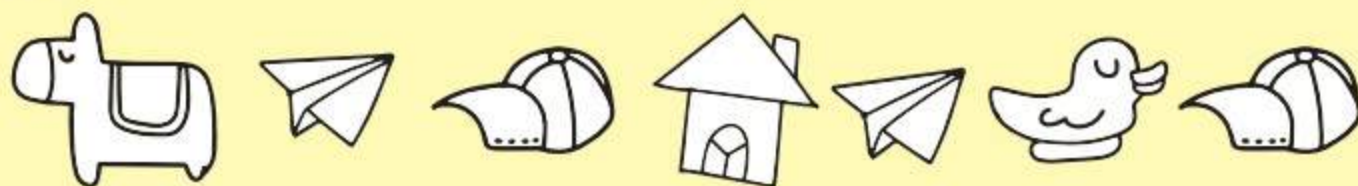
4 Що із зображеного купують парою? Назвіть ці предмети.

- 5** Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.
- Пригадайте і назвіть, що носять парами.
 - Розгляньте приклад утворення числа 2. Що потрібно зробити на малюнку праворуч, щоб фігур стало по дві?

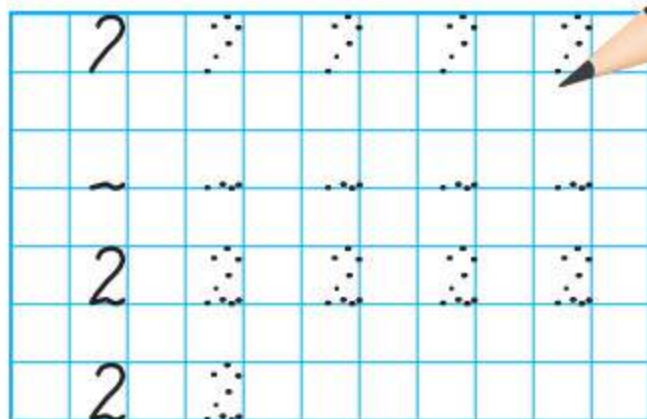
- 6** Знайдіть та назвіть те, чого є по два.

- 7** Знайдіть одне «зайве» авто. Поясніть чому.

- 8** Полічіть дітей. Котрий за порядком хлопчик із гантелями? Що в руці дитини, крайньої справа? Котрі за порядком діти без спортивного спорядження?

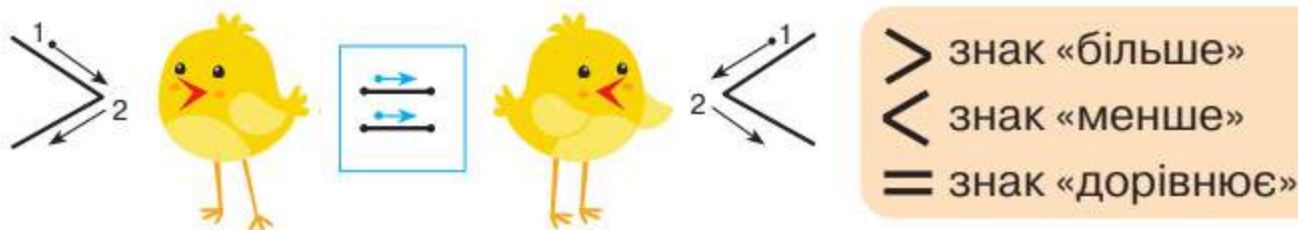

Рівність. Нерівність. Знаки порівняння

- 1 Полічіть кількість кульок морозива; намистин у браслетах; монет. Порівняйте, уживаючи слова «більше», «менше» й «порівну».

- 2 Розгляньте, які знаки використовують для порівняння чисел.

- 3 Порівняйте в кожній групі кількість квадратів праворуч і ліворуч. Назвіть кольори квадратів, яких порівну.

Запис $1 < 2$ читаємо так: «Один менше за два».

Запис $2 > 1$ читаємо так: «Два більше за один».

Запис $2 = 2$ читаємо так: «Два дорівнює двом».

$1 < 2$, $2 > 1$ — нерівності. $2 = 2$ — рівність.

- 4 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.
● Чи правильно порівняли кількість фігур? Запишіть правильно.

- Запишіть числами і знаком порівняння: один менше за два.

- 5 За малюнком запишіть нерівність.

Число три і цифра 3

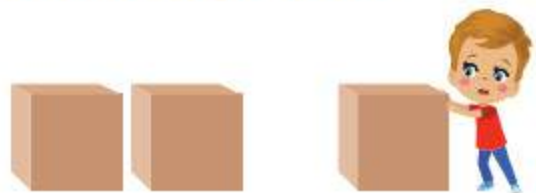
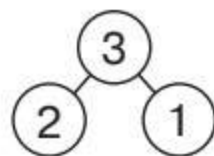

- 1 Дослідіть малюнки. Яке число вони демонструють?

Число три записують цифрою 3 (трійка).

- 2 Розгляньте малюнок. Наведіть свої приклади.
Якщо до двох кубиків доставити ще один кубик,
то їх стане ТРИ. 3 — це 2 і ще 1.

- 3 Полічіть окремо листочки дуба, клена і берези. Яких найбільше? Найменше? Запишіть числові нерівності.

- 4 Скільки всього яблук на кожному малюнку? Яких вони кольорів? Назвіть склад числа три.

5 За малюнками складіть нерівність і рівність чисел.

6 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● Перевірте записи під малюнками. Запишіть правильно.

● За малюнками назвіть склад числа 3.

3 — це і .

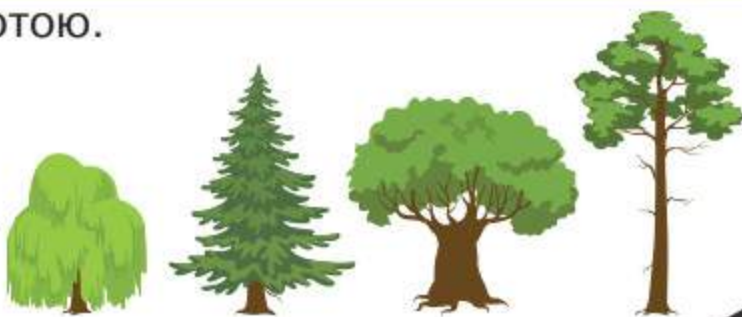

7 Скільки трикутників іще потрібно, щоб у кожній групі їх стало по три?

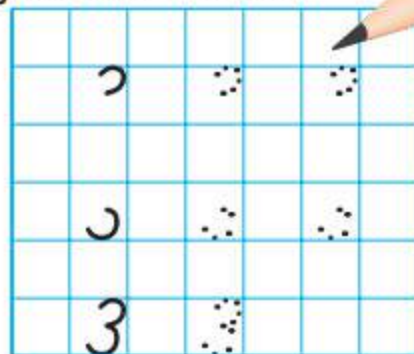

8 Порівняйте дерева за висотою.

Дуб нижчий від ...
Верба нижча від ...
Сосна вища за ... , ... і ...
Ялина вища за ... і ...

9 Продовжіть послідовності. Яких цифр у тебе більше?

Дія додавання. Знак «+». Вирази і рівності

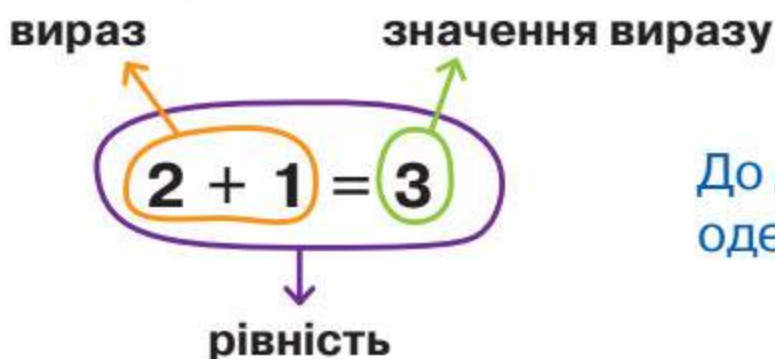
- 1** Скільки метеликів на квітці? Скільки летить до квітки?
Скільки разом метеликів на фото?

Прилетів

Стало більше

Виконати додавання

До двох додати один,
одержимо три.

- 2** Прочитайте. Випишіть тільки рівності.

$1 + 1$

$2 + 1 = 3$

$1 + 2$

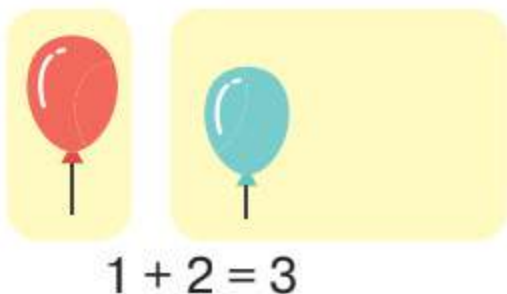
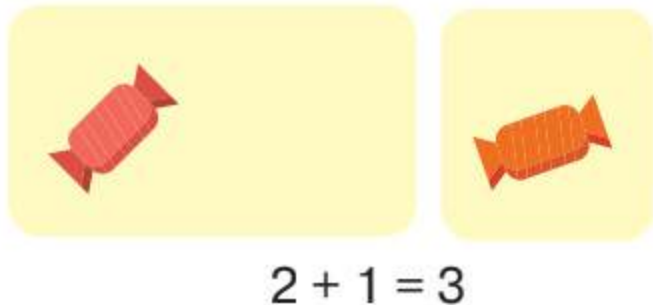
$1 + 1 = 2$

- 3** За малюнками доповніть рівності.

$1 + \square = \square$

$1 + \square = \square$

- 4** Розкажіть, скільки і яких предметів треба домалювати.

- 5 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.
 ●● За малюнком запишіть вираз на додавання та обчисліть його значення.

- Поясніть, як склали вирази. Обчисліть.

$1 + 1$

$1 + 2$

- 6 За малюнками складіть два вирази на додавання і обчисліть їхні значення.

- 7 Назвіть третю за порядком фігуру та її колір; шосту. Скільки квадратів у поданому ряду фігур?

Точка, пряма, промінь і відрізок

- 1 Дізнайтеся про основні геометричні фігури.

- **точка**

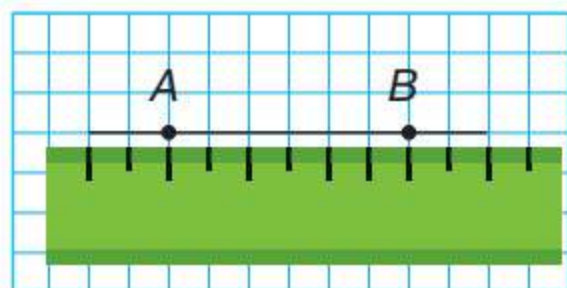
.....

точки утворюють **пряму**

- **промінь** — частина прямої; має початок, не має кінця

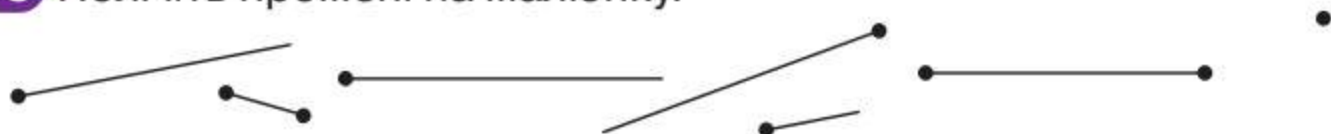
- **відрізок** — частина прямої, має початок і кінець

- 2 Дослідіть, як креслити відрізок. Потренуйтеся в зошиті.

Позначте **дві** точки. Проведіть через них **пряму** під лінійку. Назвіть **кінці відрізка**.

- 3 Полічіть промені на малюнку.

- 4 Назвіть колір найдовшого і найкоротшого відрізків.

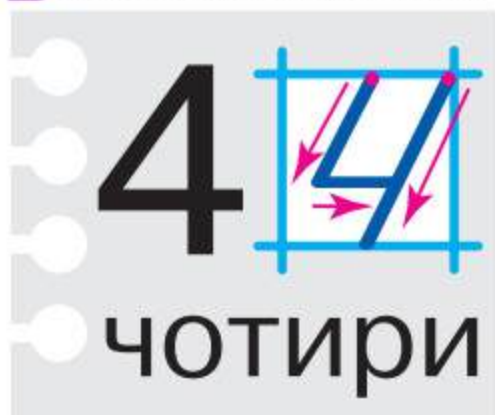

- 5 Поставте одну точку. Проведіть через неї дві прямі. Скільки променів утворилося? А якщо провести третю пряму?

Число чотири і цифра 4

- 1 Дослідіть малюнки. Яке число вони демонструють?

Число чотири записують цифрою 4 (четвірка).

2 Розгляньте малюнок. Наведіть свої приклади.

Якщо до трьох кубиків доставити ще один кубик,
то їх стане **ЧОТИРИ**. 4 — це 3 і ще 1.

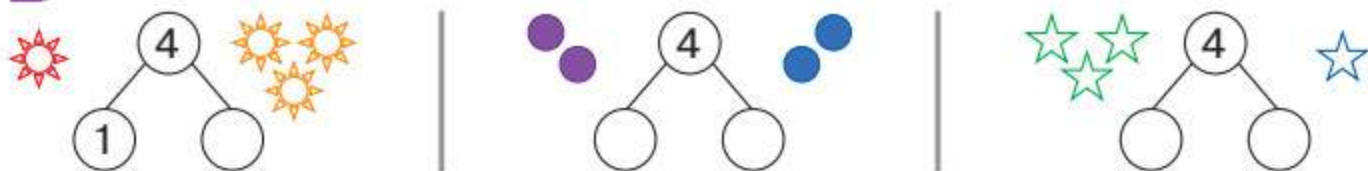
3 Які числа стоять попереду числа 4? Назвіть попереднє і наступне числа для 3.

4 Порівняйте кількість яблук; горіхів.

5 За малюнками доповніть склад числа 4.

6 За малюнками та зразком запишіть нерівності.

7 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● Порівняйте усно числа. Запишіть тільки нерівності.

1 і 2

4 і 2

4 і 4

3 і 3

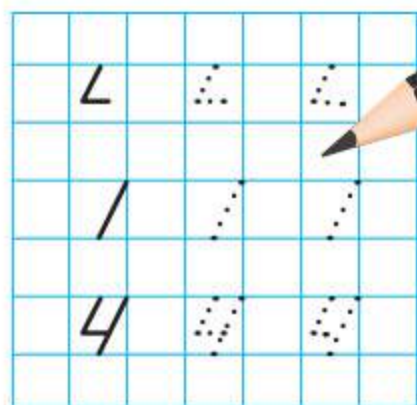
2 і 3

3 і 4

- За столиком у кафе може сісти четверо гостей, але стільців тільки два. Скільки треба ще доставити стільців?

8 Доповніть: 4 — це 1 і ; 4 — це 2 і ; 4 — це 3 і .

9 Скільки овочів зображено? Назвіть від найменшого (1) до найбільшого (4).

Дія віднімання. Знак «-». Вирази і рівності

1 Скільки всього повітряних куль? Скільки відлетіло? Скільки повітряних куль залишилося на землі?

Від чотирьох відняти один, одержимо три.

2 Прочитайте числові вирази. Обчисліть на віднімання.

$1 + 2$

$3 - 2$

$4 - 1$

$1 + 3$

$2 - 1$

$4 - 2$

$3 - 1$

$2 + 2$

3 За малюнками і схемами доповніть рівності.

	$3 - \square = \square$		$4 - \square = \square$
	$4 - \square = \square$		$3 - \square = \square$

4 Замість клітинок уставте потрібні знаки дій.

$2 \square 1 = 3$

$4 \square 1 = 3$

$4 \square 2 = 2$

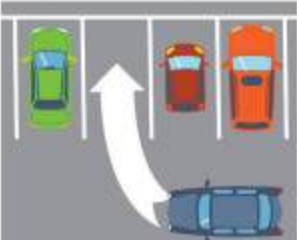
$3 \square 1 = 2$

$2 \square 2 = 4$

$2 \square 1 = 1$

5 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● До кожного малюнка виберіть відповідний числовий вираз. Обчисліть його значення.

$2 + 1$
 $3 + 1$

$4 - 2$
 $4 - 1$

● Поясніть, як склали рівності на віднімання. Доповніть.

 $3 - 1 = \square$

 $4 - 2 = \square$

6 За малюнками складіть і запишіть рівності на віднімання.

7 Роздивіться прогноз погоди. Яких днів прогнозують більше: сонячних чи похмурих?

						
Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця	Субота	Неділя

Лінія: пряма, крива. Ламана лінія: незамкнена, замкнена

- 1 Пригадайте, для побудови якої лінії нам потрібна лінійка.

Пряма

Крива

- 2 На малюнку «заховалися» криві та прямі лінії. Знайдіть їх і полічіть.

- 3 Поміркуйте: чи потрібно для побудови цих фігур використовувати лінійку?

Незамкнена ламана

Замкнена ламана

Ламана лінія складається з відрізків.
Відрізки ламаної називають **ланками**.

Полічіть ланки ламаних угорі.

4 Де яка ламана? (ліворуч або праворуч)

Незамкнена ламана

Замкнена ламана

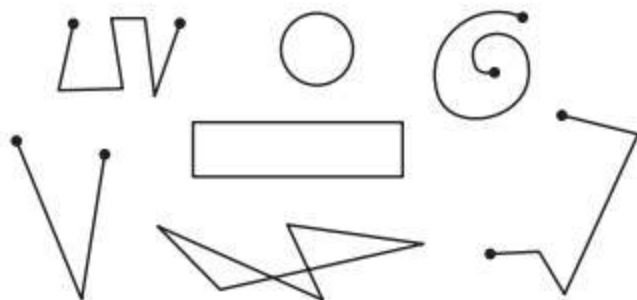

5 Полічіть ланки в кожній ламаній. Назвіть геометричні фігури, які утворили дві замкнені ламані лінії.

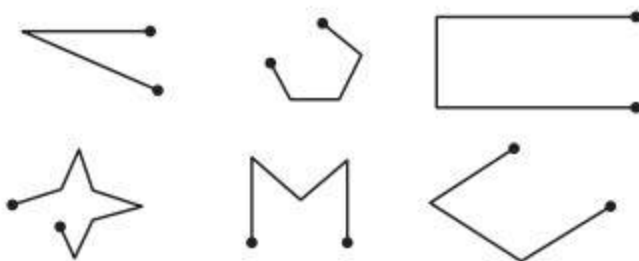

6 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

● Відтворіть тільки замкнену ламану з 4 ланок.

● Виберіть дві ламані і побудуйте їх так, щоб вони стали замкненими.

7 Побудуйте незамкнену ламану із трьох ланок.

8 Запишіть та обчисліть: до двох додати два; від трьох відняти один.

9 Стас живе ближче до школи, ніж Майя, і далі від неї, ніж Андрій. Чий шлях до школи найдовший? Назвіть ім'я цієї дитини.

Число п'ять і цифра 5

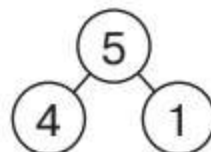
1 Дослідіть малюнки. Яке число вони демонструють?

Число п'ять записують цифрою 5 (п'ятірка).

2 Розгляньте малюнок. Наведіть свої приклади.

Якщо до чотирьох кубиків доставити ще один кубик ,
то їх стане П'ЯТЬ.
5 — це 4 і ще 1.

3 У якому акваріумі 5 рибок? Назвіть його за порядком.

4 Назвіть попереднє і наступне числа для 4.

1 2 3 4 5

5 За малюнками запишіть склад числа 5. Доповніть.

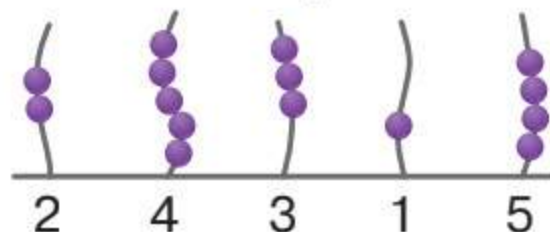

5 — це 4 і

5 — це 3 і

6 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● Перевірте, чи правильно полічили кількість намистин. Усно виправте.

● Скільки потрібно зелених мушель, щоб їх стало порівну з синіми?

7 За малюнками доповніть склад числа 5.

5 — ■ і ■

5 — ■ і ■

8 Порівняйте числа.

3 ● 5

1 ● 5

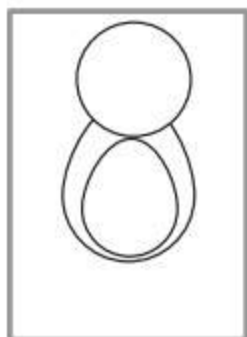
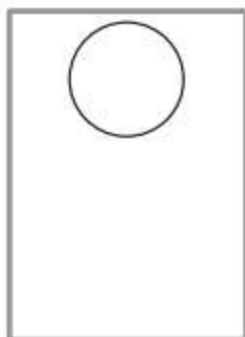
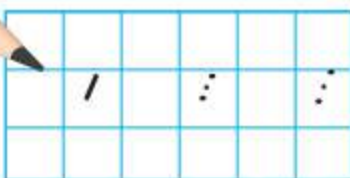
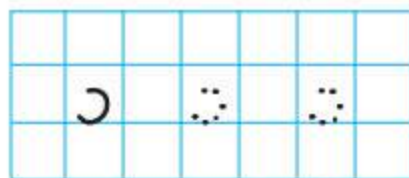
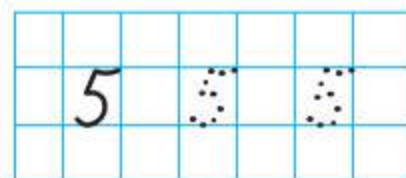
2 ● 5

4 ● 5

2 ● 4

5 ● 4

9 Знайдіть зображення третього етапу малювання.

Компоненти дії додавання

- 1 Дослідіть компоненти дії додавання.

Рівність читаємо так: «Сума чисел два і три дорівнює п'яти», або «До двох додати три, одержимо п'ять».

Обчислити суму означає **дати** числа.

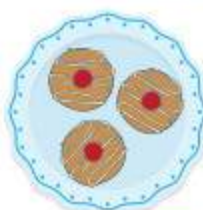
- 2 Розгляньте разом зразок. Доповніть рівності.

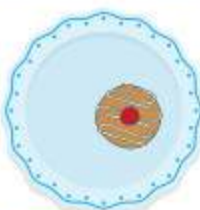
$$3 + 2 = 5$$

До 3 додати 2, одержимо 5.

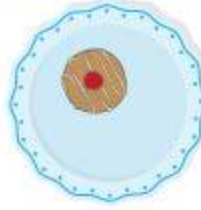
Сума чисел 3 і 2 дорівнює 5.

$$3 + \square = \square$$

$$1 + \square = \square$$

$$\square + 1 = \square$$

- 3 За малюнками доповніть рівності. Назвіть «приховані» компоненти додавання.

$$3 + 1 = \text{flower}$$

$$2 + \text{flower} = 4$$

$$\text{flower} + 4 = \text{flower}$$

$$\text{flower} + \text{flower} = 5$$

- 4 Знайдіть два вирази, значення яких однакові. Запишіть.

$$3 + 2 \text{ star}$$

$$4 + 1 \text{ star}$$

$$1 + 3 \text{ star}$$

$$2 + 2 \text{ star}$$

$$1 + 2 \text{ star}$$

5 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

Відновіть «приховані» числа. Назвіть ці компоненти.

$$3 + \text{пелюстка} = 5$$

$$\text{пелюстка} + 1 = 5$$

$$2 + \text{пелюстка} = 2$$

Обчисліть, скориставшись малюнками.

  $2 + 2 = \square$

  $1 + 4 = \square$

6 Обчисліть, називаючи компоненти дії.

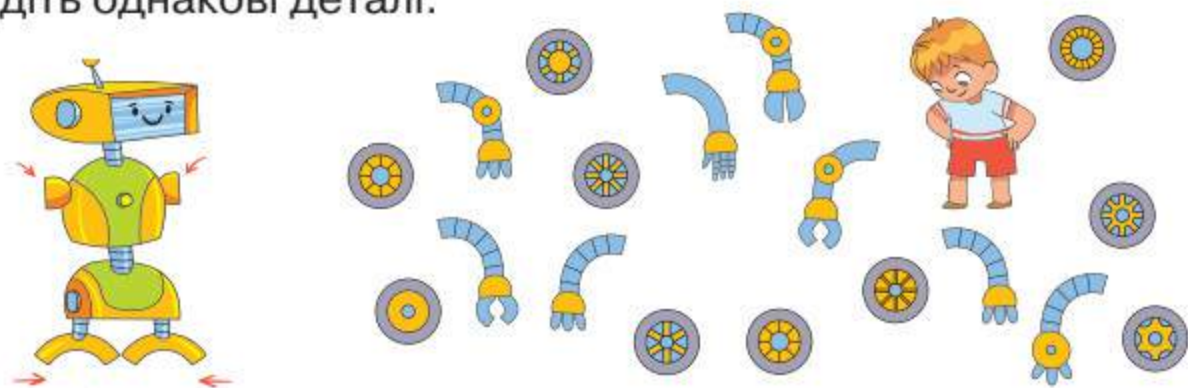
$$2 + 1$$

$$4 + 1$$

$$2 + 2$$

$$3 + 2$$

7 Знайдіть однакові деталі.

Компоненти дії віднімання

1 Дослідіть компоненти дії віднімання.

Рівність читаємо так: «Різниця чисел чотири й один дорівнює три», або «Від чотирьох відняти один дорівнює три».

2 Прочитайте рівності за зразком. Знайдіть різниці.

$$5 - 2 = 3$$

Від 5 відняти 2, одержимо 3.

Різниця чисел 5 і 2 дорівнює 3.

$$4 - 3 = \square$$

$$5 - 1 = \square$$

3 За малюнками доповніть рівності. Назвіть «приховані» компоненти віднімання.

$$\text{blue flower} - 1 = 3$$

$$5 - 4 = \text{blue flower}$$

$$5 - \text{blue flower} = 2$$

$$5 - \text{blue flower} = 3$$

4 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● Запишіть і обчисліть.

Від 4 відняти 2.

Сума чисел 3 і 2.

Зменшуване 4, від'ємник 2.

● За малюнками і підказками доповніть рівності.

$$4 - 2 = \square$$

$$\square - 3 = \square$$

5 Обчисліть різниці.

$$3 - 2$$

$$5 - 4$$

$$3 - 1$$

$$5 - 1$$

6 Яку решту отримає покупець? Запишіть дві рівності на віднімання.

7 У квартирі було 3 кімнати. Із однієї кімнати зробили дві. Скільки кімнат стало в квартирі?

Зв'язок дій додавання і віднімання

- 1 Дослідіть, як із рівності на додавання склали рівності на віднімання.

$$1 + 4 = 5$$

$$5 - 1 = 4$$

$$5 - 4 = 1$$

Якщо від суми відняти один із доданків, то одержимо інший доданок.

- 2 Поясніть, як знайшли один із доданків. Доповніть рівності.

$$2 + 3 = 5$$

$$5 - 2 = \square$$

$$5 - 3 = \square$$

- 4 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

- Усно доповніть рівності. Складіть до кожної рівності на віднімання.

$$4 + \square = 5$$

$$1 + \square = 3$$

- Розкажіть, як склали рівності. Доповніть і складіть іще одну.

$$3 + 2 = 5$$

$$5 - 2 = \square$$

- 5 За малюнками склади рівності: на додавання і віднімання.

- 6 Порівняйте кількість. Запишіть нерівності / рівності.

Число шість і цифра 6

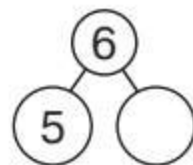

1 Дослідіть малюнки. Яке число вони демонструють?

Число шість записують цифрою 6 (шістка).

2 Знайдіть браслет зі шістьма намистинами. Скільки в ньому намистин кожного кольору? Яким числом треба доповнити схему праворуч?

3 Доповніть числовий ряд.

1 ■ ■ 4 ■ 6

4 За малюнками назвіть склад числа 6.

6 — це 5 і ■
6 — це 1 і ■

6 — це 4 і ■
6 — це ■ і ■

6 — це ■ і ■

6 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

Шестеро друзів вирішили зіграти в настільну гру двома командами. Скільки гравців має бути в одній команді, щоб сили були рівними? Запишіть як рівність на додавання.

За зразком відобразіть кольоровими колами склад числа 6.

6 — це 5 і 1

7 Знайдіть помилку в послідовності чисел і виправте її.

6, 5, 4, 2, 3, 1.

8 Порівняйте числа.

1 4

3 6

2 5

5 4

6 4

5 6

6 3

3 1

9 Яка з поданих фігур найдовша? Чому так вважаєте? Поділіться своїми міркуваннями з однокласниками.

Сантиметр — одиниця довжини

1 Довжину предметів можна вимірювати різними мірками. Скільки скріпок вміщує зображений олівець? Гумок? Стругачок?

- 2 Дослідіть лінійку. Що означають риси на ній? Чи однакова між ними відстань?

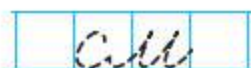
1 см

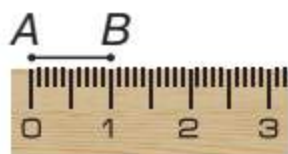
1 см
один
сантиметр

На лінійці є шкала з поділками. Відстань між поділками, які позначені «сусідніми» числами, становить один **сантиметр**, скорочено **1 см**.

- 3 Потренуйтеся писати скорочену назву сантиметра.

- 4 Виміряйте довжину поданих відрізків. Запишіть.

AB = см

CD = см

- 5 Накресліть відрізок, довжина якого більша за 4 см, але менша за 6 см.

Число сім і цифра 7

- 1 Дослідіть малюнки. Яке число вони демонструють?

Число сім записують цифрою 7 (сімка).

2 Відновіть ряди чисел і прочитайте їх.

7, , 5, , , , 1.

1, 2, , 4, , 5, , 7.

3 Знайдіть сьомий шарф зліва; справа. Опишіть їх.

4 Скільки треба домалювати ланок, щоб кожна ламана складалася із семи? Запишіть відповідний склад числа 7.

7 — це 4 і

7 — це 5 і

5 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● Запишіть вирази та обчисліть їхні значення.

До 5 додати 2.

Різниця чисел 7 і 1.

Сума чисел 3 і 4.

Шість плюс один.

● За зразком відобразіть склад числа 7.

7 — це 4 і 3

7 Знайдіть помилки та виправте їх. Запишіть як рівності.

3 і 4 — це 6

5 — це 4 і 1

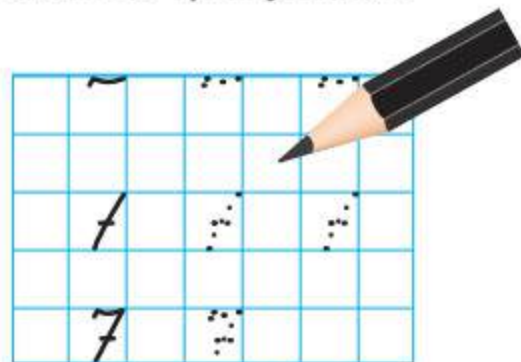
6 і 1 — це 7

7 — це 5 і 1

2 і 4 — це 7

7 — це 3 і 3

8 Як перемістити дві палички так, щоб із двох трикутників утворився один? Доведіть практично.

Число вісім і цифра 8

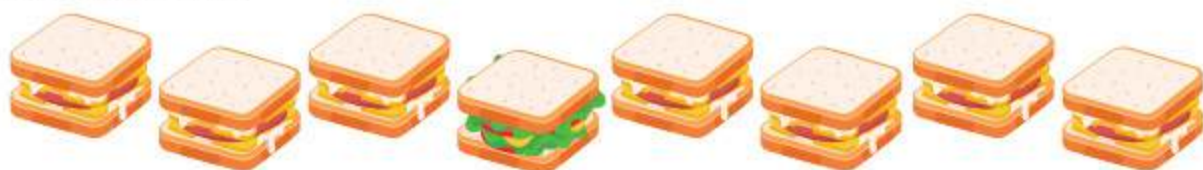

1 Дослідіть малюнки. Яке число вони демонструють?

Число вісім записують цифрою 8 (вісімка).

2 Для пікніка приготували кілька сандвічів із шинкою і один з овочами. За малюнком скажіть, скільки всього сандвічів приготували.

3 У кожній групі 8 м'ячів двох видів. За малюнками назвіть склад числа 8.

1 і 7

4 У качки — пара лапок. Скільки лапок разом у 4 качок? Лічіть двійками.

4 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● Полічіть двійками до 8, а потім у зворотному порядку.

● За зразком відобразіть склад числа 8.

8 — це 4 і 4

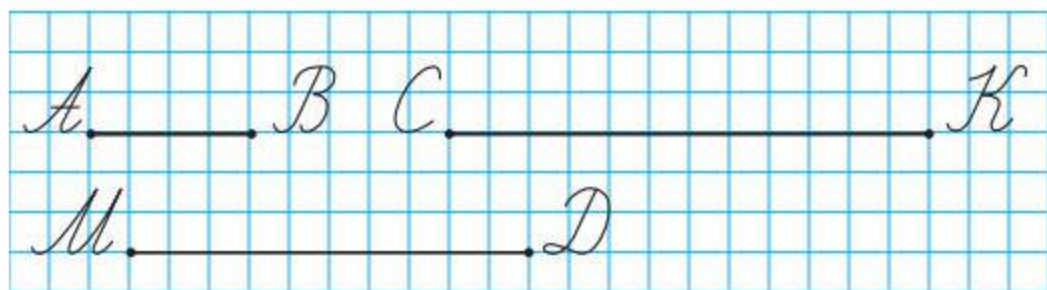
5 Порівняйте числа.

8 1, 2 6, 8 4, 5 8, 7 8, 8 8.

6 Доповніть нерівності.

8 = , 8 > , 3 < , 7 > , 3 < , 5 = .

7 Виміряйте довжини відрізків і запишіть результати.

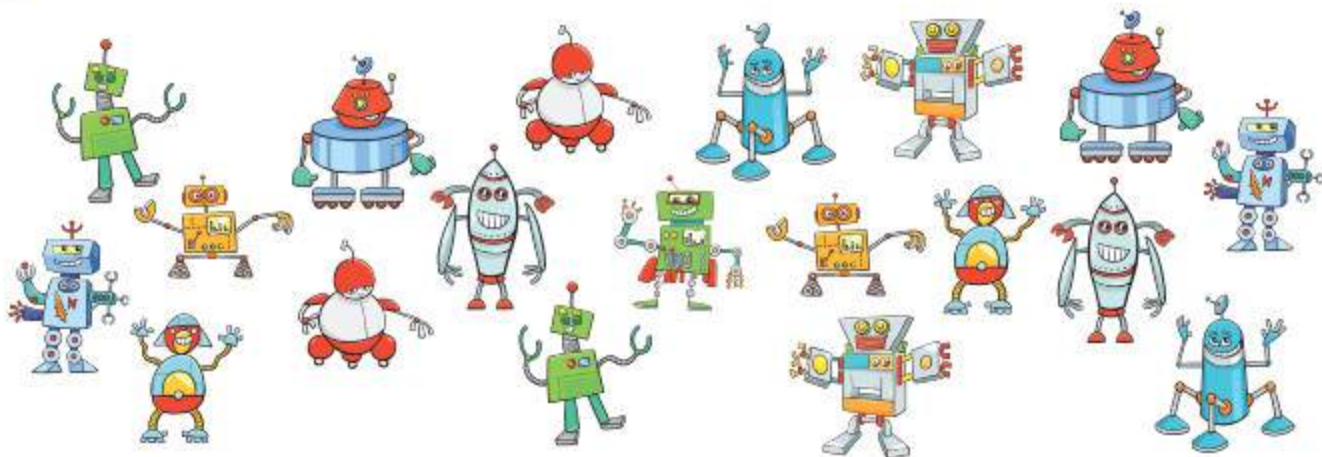
$AB =$
 $CK =$
 $MD =$

Який відрізок довший? Порівняйте довжини за зразком.

$2\text{ см} < 6\text{ см}$

$6\text{ см} > 2\text{ см}$

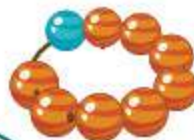
8 Знайдіть однакових роботів. Скільки пар утворилося?

Число дев'ять і цифра 9

- 1 Дослідіть малюнки. Яке число вони демонструють?

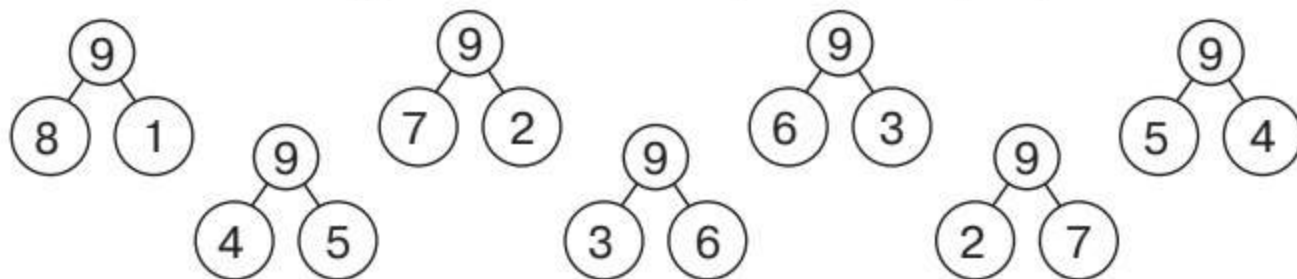

Число дев'ять записують цифрою 9 (дев'ятка).

- 2 Упорядкуйте ряд чисел. Доповніть числом, якого бракує.

3, 9, 4, 6, 5, 1, 7, 8.

- 3 Розгляньте склад числа 9. Якої пари чисел бракує?

- 4 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● Порівняйте числа за зразком.

4 < 6, 6 > 4 8 і 9 6 і 7 2 і 5 4 і 9 7 і 9

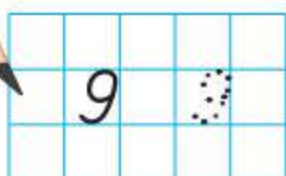
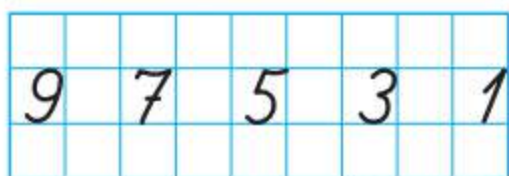
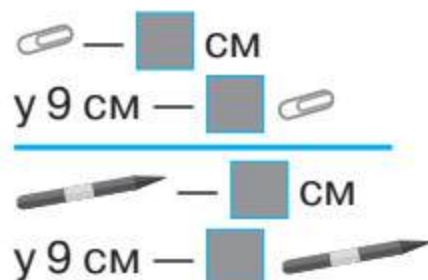
- За зразком зобразіть трикутниками склад числа 9.

9 — це 7 і 2 ▲▲▲▲▲▲▲▲▲

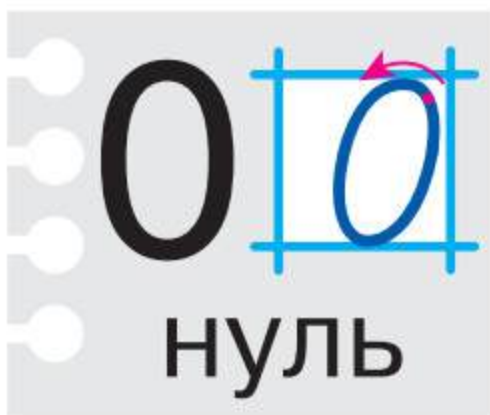
- 5 Порівняйте числа.

9 ● 1 3 ● 9 4 ● 9 6 ● 9 7 ● 9 8 ● 9

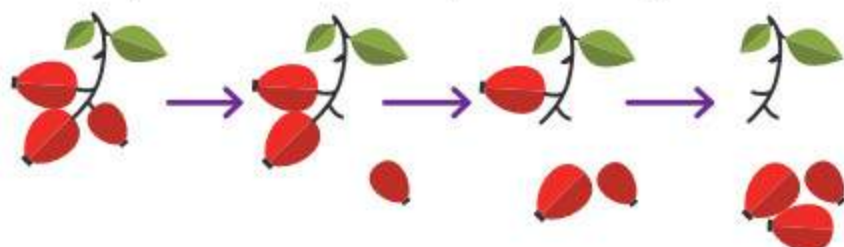
6 За малюнком доповніть схему.

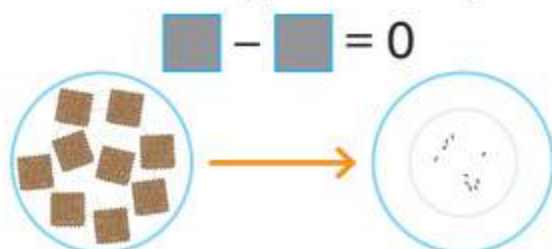
Число нуль (0). Числовий промінь

Полічіть кількість ягід, які щоразу залишалися на китиці. Чи є ягоди на китиці на останньому малюнку?

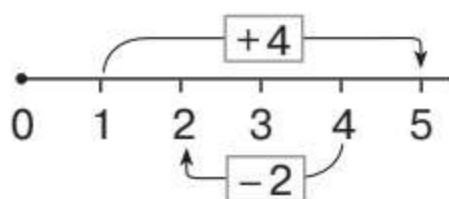
1 За малюнком доповніть рівність.

Віднімаючи рівні числа, одержуємо нуль — 0.

2 Якщо від будь-якого числа відняти нуль, що отримаємо? Підтвердьте свої міркування практично.

3

Це числовий промінь.

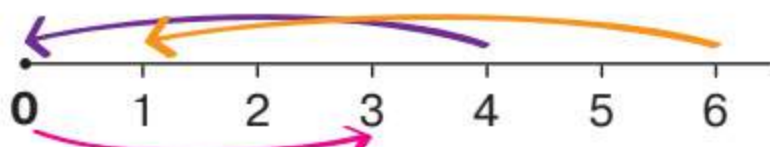
Число 0 — його початок. Числовий промінь допомагає додавати і віднімати.

- 4 За числовим променем доповніть рівності.

$$0 + 3 = \square$$

$$4 - 4 = \square$$

$$6 - \square = \square$$

- 5 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● Порівняйте числа.

$$3 \text{ } \bullet \text{ } 0$$

$$0 \text{ } \bullet \text{ } 1$$

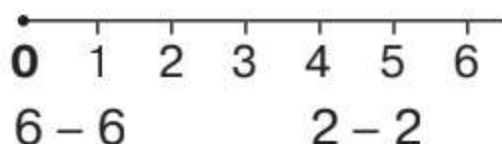
$$9 \text{ } \bullet \text{ } 7$$

$$8 \text{ } \bullet \text{ } 2$$

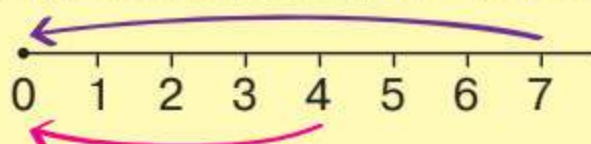
$$2 \text{ } \bullet \text{ } 3$$

$$6 \text{ } \bullet \text{ } 5$$

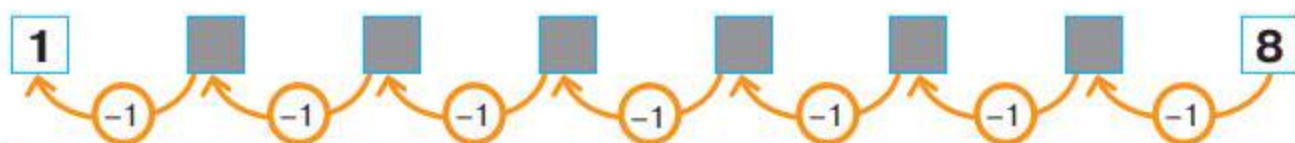
● За числовим променем виконайте віднімання.

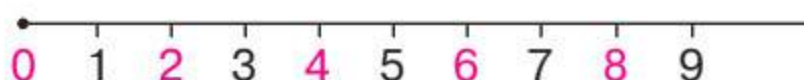
- 6 За числовим променем складіть вирази та обчисліть їхні значення.

- 7 Утворювати числа можна відлічуванням одиниці від наступного числа. Доповніть усно схему.

- 8 Розгляньте числа на промені. Рожевим кольором позначено **парні** числа. Усі інші — **непарні**.

- 9 Роздивіться малюнок і дайте відповіді на запитання.

Скільки зелених фруктів? Скільки жовтих? Скільки цитрусових разом? Скільки груш разом?

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Число десять — 10

1 Дослідіть малюнки. Яке число вони демонструють?

Число десять записують двома цифрами: 1 і 0 (одиницею та нулем).

2 Запишіть числа в порядку їх збільшення.

1, 2, 5, 6, 7, 3, 4, 8, 10, 9.

3 Скільки прапорців бракує до 10? Назвіть склад числа 10.

4 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

● Доповніть склад числа.

$$10 = 1 + \square$$

$$10 = 2 + \square$$

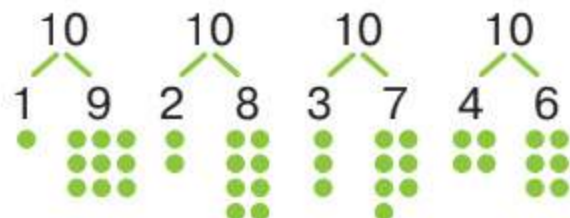
$$10 = 3 + \square$$

$$10 = 4 + \square$$

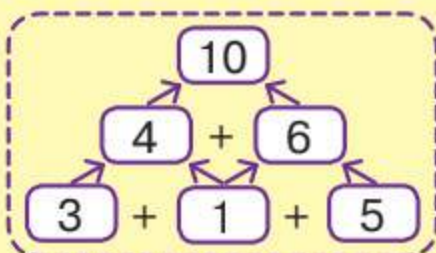
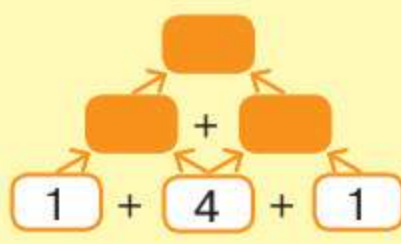
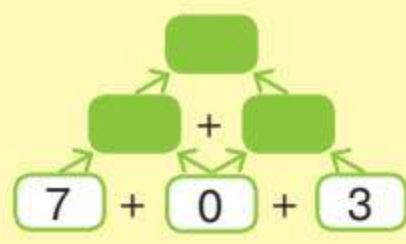
$$10 = 5 + \square$$

$$10 = 7 + \square$$

● Назвіть склад числа 10.

5

Переставний закон додавання

- 1 Дослідіть, чи змінилася кількість авто після їх переставлення місцями. Обчисліть значення виразів.

$2 + 3$

$3 + 2$

Від переставлення доданків значення суми не змінюється.

- 2 За таблицею складіть рівності.

Перший доданок	6	3	5	2	7	1
Другий доданок	3	6	2	5	1	7
Сума	9	9				

- 3 Доберіть пари виразів з однаковими значеннями. Запишіть.

$3 + 5$

$2 + 8$

$6 + 4$

$2 + 5$

$4 + 6$

$5 + 3$

$5 + 2$

$8 + 2$

- 4 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

- Переставте доданки та обчисліть.

$2 + 8$

$1 + 7$

$3 + 6$

- Доповніть рівності.

$3 + 5 = 8$

$5 + 3 = \square$

$4 + 6 = 10$

$6 + 4 = \square$

- 5 Який знак потрібно вставити? Чому? Запишіть.

$3 + 4 \bigcirc 4 + 3$

$6 + 5 \bigcirc 5 + 6$

$7 + 2 \bigcirc 2 + 7$

- 6 Поміркуйте разом.

Сума трьох чисел — 10.

Перше число 6, друге — 2.

Яке третє число?

Перевір себе

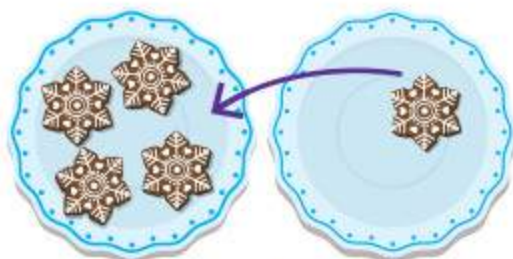

Розділ 3. АРИФМЕТИЧНІ ДІЇ З ЧИСЛАМИ В МЕЖАХ 10. ПРОСТІ ЗАДАЧІ

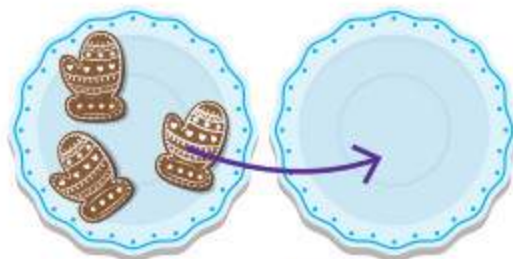
Додавання і віднімання числа 1

1 Прилічуйте по 1: $1 \rightarrow 2 \rightarrow 3 \rightarrow \dots$ Відлічуйте по 1: $9 \rightarrow 8 \rightarrow 7 \rightarrow \dots$

2 За малюнками доповніть вирази та обчисліть.

$$4 + \square$$

$$3 - \square$$

3 Доповніть таблиці додавання і віднімання числа 1.

$2 + 1 = 3$

$3 - 1 = 2$

$6 + 1 = 7$

$7 - 1 = 6$

$3 + 1 = \square$

$4 - 1 = \square$

$7 + 1 = \square$

$8 - 1 = \square$

$4 + 1 = \square$

$5 - 1 = \square$

$8 + 1 = \square$

$9 - 1 = \square$

$5 + 1 = \square$

$6 - 1 = \square$

$9 + 1 = \square$

$10 - 1 = \square$

4 До кожного малюнка доберіть вираз. Обчисліть.

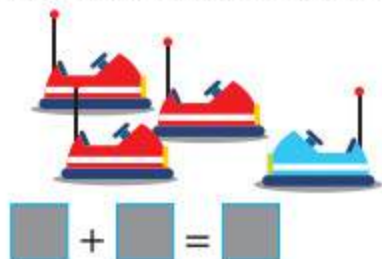

$5 + 2$

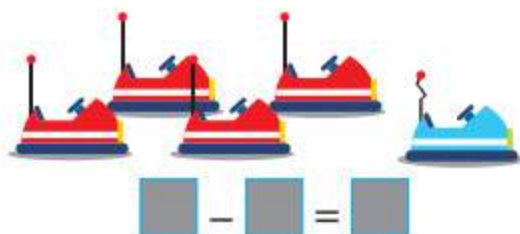

$7 + 1$

5 За малюнками і схемами запишіть рівності.

$$\square + \square = \square$$

$$\square - \square = \square$$

6 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● Обчисліть.

$$6 + 1 + 1$$

$$6 - 1 - 1$$

$$8 + 1 + 1$$

$$8 - 1 - 1$$

● Пригадайте таблиці додавання і віднімання числа 1.

Прилічуйте по 1:

$$1 + 1$$

$$2 + 1$$

Відлічуйте по 1:

$$3 - 1$$

$$5 - 1$$

7 Доповніть рівності.

$$4 + 1 = \square$$

$$\square - 1 = 4$$

$$8 + 1 = \square$$

$$\square - 1 = 8$$

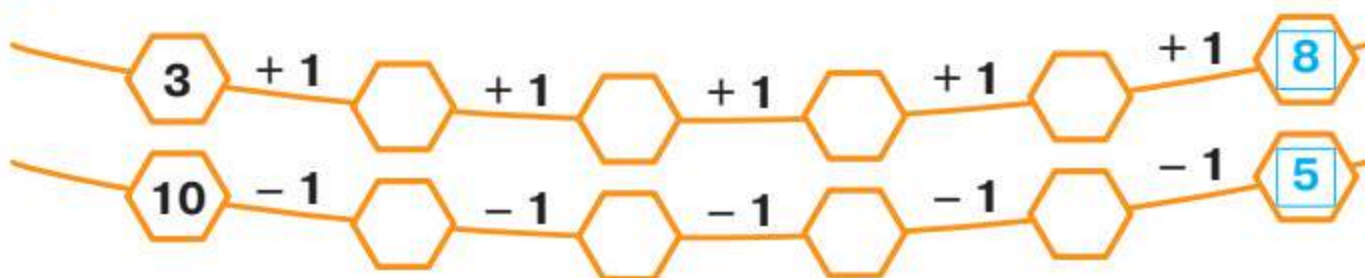
$$7 + 1 = \square$$

$$\square - 1 = 7$$

$$9 + 1 = \square$$

$$\square - 1 = 9$$

8 Прилічуйте по 1 і переконайтеся в правильності результатів.

9 Якими монетами можна заплатити за ялинкові прикраси? Запишіть по два варіанти рівностей.

7 грн

$$7 = \square + \square$$

$$7 = \square + \square + \square$$

8 грн

$$8 = \square + \square + \square$$

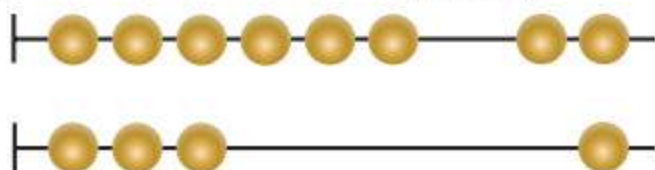
$$8 = \square + \square + \square + \square$$

Додавання і віднімання числа 2

- 1 Полічіть двійками від 2 до 10; від 10 до 2.
- 2 Дослідіть, як можна додавати і віднімати число 2 різними способами. Оберіть для себе найзручніший.

$$\begin{array}{lll} 1 + 2 = 3 & 3 - 2 = 1 & 1 + 1 + 1 = \square \\ 3 + 2 = 5 & 5 - 2 = 3 & 5 - 1 - 1 = \square \end{array}$$

- 3 До кожного малюнка доберіть вираз. Обчисліть.

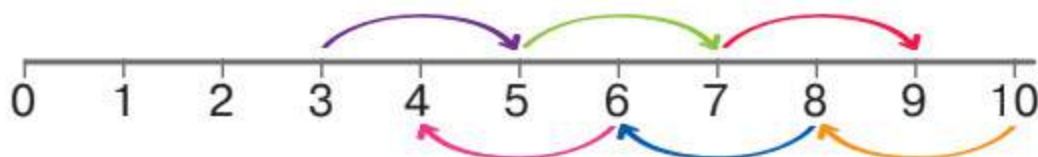
$6 + 2$

$3 + 1$

- 4 Доповніть таблиці додавання і віднімання числа 2.

$1 + 2 = 3$	$3 - 2 = 1$	$5 + 2 = 7$	$7 - 2 = 5$
$2 + 2 = \square$	$4 - 2 = \square$	$6 + 2 = \square$	$8 - 2 = \square$
$3 + 2 = \square$	$5 - 2 = \square$	$7 + 2 = \square$	$9 - 2 = \square$
$4 + 2 = \square$	$6 - 2 = \square$	$8 + 2 = \square$	$10 - 2 = \square$

- 5 Складіть рівності за числовим променем.

- 6 Виберіть посильний для себе варіант і виконайте завдання.
- Обчисліть за таблицями додавання і віднімання чисел 1 і 2. Дії виконуйте послідовно.

$7 - 1 + 2 = \square$	$6 + 1 - 2 = \square$	$9 - 1 + 2 = \square$
$8 - 1 + 2 = \square$	$3 + 2 - 1 = \square$	$5 + 2 - 1 = \square$

- Пригадайте таблиці додавання і віднімання числа 2.

Прилічуйте по 2

$3 + 2$

$6 + 2$

Відлічуйте по 2

$3 - 2$

$6 - 2$

- 7 Доповніть рівності.

$6 + 2 = 8$

$8 - 2 = 6$

$5 + 2 = 7$

$7 - 2 = 5$

$7 + 2 = \square$

$\square - 2 = 7$

$4 + 2 = \square$

$\square - 2 = 4$

$9 + 1 = \square$

$\square - 1 = 9$

$7 + 2 = \square$

$\square - 2 = 7$

- 8 У бабусі 7 яблук. Вона дала Денису 2 яблука і Лесі 2 яблука. Чи вистачить яблук у бабусі, щоб пригостити ними Марійку?

Додавання і віднімання числа 3

- 1 За малюнками доповніть рівності.

$3 = 1 + \square$

$3 = 2 + \square$

$3 = \square + \square + \square$

- 2 Доповніть таблиці додавання і віднімання числа 3.

$1 + 3 = 4$

$4 - 3 = 1$

$5 + 3 = 8$

$8 - 3 = 5$

$2 + 3 = \square$

$5 - 3 = \square$

$6 + 3 = \square$

$9 - 3 = \square$

$3 + 3 = \square$

$6 - 3 = \square$

$7 + 3 = \square$

$\square - 3 = \square$

$4 + 3 = \square$

$7 - 3 = \square$

- 3 З рівностей на додавання доповніть рівності на віднімання.

$3 + 3 = 6 \quad 6 - 3 = \square$

$6 + 3 = 9 \quad 9 - 3 = \square$

4 Прокоментуйте додавання і віднімання числа 3 частинами.

$$1 + 3 = 1 + 1 + 2$$

$$2 + 3 = 2 + 2 + 1$$

$$3 + 3 = 3 + 1 + 2$$

$$4 - 3 = 4 - 1 - 2$$

$$5 - 3 = 5 - 2 - 1$$

$$7 - 3 = 7 - 1 - 1 - 1$$

5 За схемами доповніть вирази та обчисліть.

$$4 + 2 + \square$$

$$4 + \square + 2$$

$$\square + 1 + 1 + 1$$

$$4 - 1 - \square$$

$$4 - 2 - \square$$

$$4 - \square - 1 - 1$$

6 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● Доповніть.

$$2 + 3 = \square$$

$$5 - \square = 2$$

$$7 + 3 = \square$$

$$\square - 3 = 7$$

$$6 + 3 = \square$$

$$9 - \square = 6$$

● Доповніть за зразком.

$$4 + 3 = 7$$

$$6 + 1 = \square$$

$$7 - 3 = 4$$

$$\square - 5 = 6$$

$$7 - 4 = 3$$

$$\square - 6 = 5$$

7 Побудуйте ламану лінію: перша ланка завдовжки 5 см, друга — 1 см, третя — 2 см. Обчисліть довжину ламаної.

8 Додайте і відніміть число 3 частинами.

$$5 + 3$$

$$8 - 3$$

$$7 - 3$$

$$5 + 2 + 1$$

$$8 - 2 - \square$$

$$7 - \square - \square$$

$$9 - 2 - 1$$

$$6 + \square + 1$$

$$7 - \square - \square - \square$$

Структура задачі. Задачі на знаходження суми і різниці

1 Дослідіть задачу.

Під ялинкою було 3 подарунки. Поруч поклали ще 2.
Скільки подарунків стало під ялинкою?

Під ялинкою було
3 подарунки. Поруч
поклали ще 2.

Скільки подарунків
стало під ялинкою?

$$3 + 2 = 5 \text{ (п.)}$$

Відповідь: 5 подарунків
стало під ялинкою.

← **Умова** → це те, що ми знаємо.

← **Запитання** → це те, що треба знайти.

← **Розв'язання** → це дія, якою знаходимо невідоме.

← **Відповідь** → це те, що ми знайшли.

2 Що відбувається на малюнках? Складіть умову задачі, поставте запитання. Розв'яжіть за схемами виразів.

3 Порівняйте умови задач і запитання. Зверніть увагу на виділені слова.

А. У Миколи було 4 машинки, а в Олі — 2. Скільки **всього** машинок було в дітей?

Б. У коробці **було** 8 машинок. Олег **узяв** 2 машинки. Скільки машинок **залишилося** в коробці?

- 4 Розгляньте короткий запис задачі. Розв'яжіть.

У Марії — 5 наліпок.
У Стаса — 3 наліпки. } ?

Розв'язання

$$5 + \blacksquare = \blacksquare \text{ (н.)}$$

Відповідь: $\blacksquare$ наліпок разом у дітей.

Ключові слова **разом, всього, стало** позначають фігурною дужкою.

- 5 За коротким записом і малюнком складіть і розв'яжіть задачу.

Було — 7 пт.

Полетіло — 2 пт.

Залишилось — ?

- 6 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

- Поставте запитання і розв'яжіть задачу.

До крамниці привезли
5 пар лиж. Продали 3
пари. Скільки ... ?

- Розв'яжіть задачу за коротким записом і підказкою.

Було — 5 іграшок.

Привезли — 3 ігр.

Стало — ? (+)

- 7 На узбіччі було 6 автівок. Приїхало ще 2. Скільки автівок стало на узбіччі?

- 8 Доповніть числовими даними задачу. Розв'яжіть.

На зупинці стояло $\blacksquare$ людей. $\blacksquare$ людей сіли в автобус.
Скільки людей залишилося на зупинці?

- 9 Побудуйте відрізок завдовжки 5 см. Поставте на ньому точку в 1 см від правого кінця відрізка.

Додавання і віднімання числа 4

1 Пригадайте склад числа 4.

$$4 = 1 + \square$$

$$4 = 3 + \square$$

$$4 = 2 + \square$$

2 Доповніть таблиці додавання і віднімання числа 4.

$1 + 4 = 5$

$5 - 4 = 1$

$4 + 4 = 8$

$8 - 4 = 4$

$2 + 4 = \square$

$6 - 4 = \square$

$5 + 4 = \square$

$9 - 4 = \square$

$3 + 4 = \square$

$7 - 4 = \square$

$6 + 4 = \square$

$10 - 4 = \square$

3 Обчисліть. Складіть рівності на віднімання за зразком.

$1 + 4 = 5$

$6 + 4 = \square$

$5 + 4 = \square$

$3 + 4 = \square$

$5 - 4 = 1$

$5 + 3 = \square$

$2 + 4 = \square$

$6 + 3 = \square$

$5 - 1 = 4$

4 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● Обчисліть, послідовно виконуючи дії.

$9 - 4 + 3$

$5 - 4 + 3$

● Обчисліть за підказками.

$5 + 4 = 9 \longrightarrow 9 - 4$

$0 + 4 = 4 \longrightarrow 4 - 4$

5 Складіть по дві рівності на додавання і віднімання числа 4. За потреби скористайтеся таблицею.

6 Порівняйте за зразком.

$3 + 4 < 10$

$7 < 10$

$6 + 4 \bigcirc 7$

$8 + 2 \bigcirc 10$

$5 + 3 \bigcirc 6$

$4 - 3 \bigcirc 9$

$7 - 2 \bigcirc 3$

$2 + 1 \bigcirc 5$

7 У букеті 5 троянд і 4 хризантеми. Скільки цих квітів разом у букеті?

Додавання і віднімання числа 4 частинами

- 1 Обговоріть, як додавали і віднімали число 4 частинами. Доповніть.

$$\begin{array}{c} 2 \quad 2 \\ \vee \\ 3 + 4 = 3 + 2 + 2 \end{array}$$

$$5 + 4 = 5 + 1 + \square$$

$$\begin{array}{c} 1 \quad 3 \\ \vee \\ 6 - 4 = 6 - 1 - 3 \end{array}$$

$$5 - 4 = 5 - 2 - \square$$

- 2 Обчислюйте з коментуванням.

$$1 + 2 + 2$$

$$5 - 1 - 3$$

$$4 - 2 - 2$$

$$3 + 3 + 1$$

$$2 + 1 + 3$$

$$6 - 1 - 1 - 1 - 1$$

- 3 За малюнками доповніть вирази та обчисліть їхні значення.

$$7 - \square - 1$$

$$8 - 2 - \square$$

- 4 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

- Доповніть рівності на додавання і віднімання.

$$3 + \square + \square = 7$$

$$4 + \square + \square = 8$$

$$9 - \square - \square = 5$$

- Обчисліть за підказками.

$$7 - 2 - 2 = \square$$

5

$$6 - 1 - 3$$

5

$$6 + 1 + 3$$
$$5 + 2 + 2$$

- 5 Запишіть та обчисліть.

Від 9 відняти 2 та ще 2.

До 6 додати 3 та ще 1.

- 6 Назвіть колір довшого відрізка. Доведіть думку за допомогою вимірювань.

Додавання і віднімання числа 5

1 Обчисліть суми і різниці чисел: 8 і 2, 4 і 4, 7 і 2.

2 За малюнками пригадайте склад числа.

$$5 = 1 + \square$$

$$5 = 2 + \square$$

$$5 = \square + \square$$

3 Доповніть таблиці додавання і віднімання числа 5.

$$1 + 5 = 6$$

$$6 - 5 = 1$$

$$4 + 5 = \square$$

$$9 - 5 = \square$$

$$2 + 5 = \square$$

$$7 - 5 = \square$$

$$5 + 5 = \square$$

$$10 - 5 = \square$$

$$3 + 5 = \square$$

$$8 - 5 = \square$$

4 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● Доповніть рівності.

$$3 + 5 = \square$$

$$2 + 5 = \square$$

$$8 - \square = 3$$

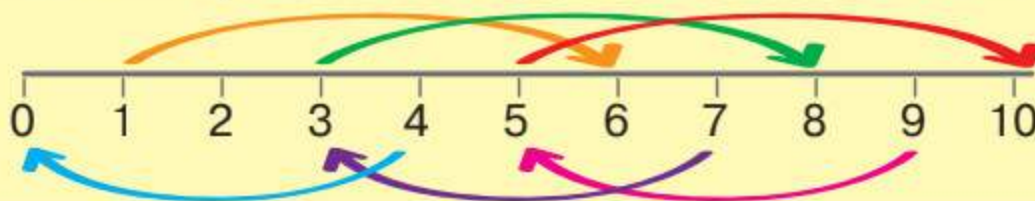
$$\square - 5 = 2$$

● Обчисліть за підказками.

$$4 + 5 = 9 \longrightarrow 9 - 5$$

$$1 + 5 = 6 \longrightarrow 6 - 5$$

5 За числовим променем складіть і запишіть рівності.

6 Назвіть послідовно дні тижня, коли у вас є шкільні уроки.

7 З'ясуйте разом, які числа «сховалися» за фігурами.

$$\square + \square = 10$$

$$\square + \bigcirc = 8$$

$$\triangle + \square = 9$$

$$\triangle + \bigcirc = 7$$

$$\square - ?$$

$$\triangle - ?$$

$$\bigcirc - ?$$

Додавання і віднімання числа 5 частинами

1 Виконайте дії «ланцюжком».

2 Обговоріть зразок додавання. Доповніть.

$$\begin{array}{r} 3 \quad 2 \\ 4 + 5 = 4 + 3 + 2 = 9 \\ 2 \quad 3 \\ 6 - 5 = 6 - 2 - 3 = 1 \end{array}$$

$$3 + 5 = 3 + 3 + \square$$

$$3 + 5 = 3 + 1 + \square$$

$$8 - 5 = 8 - 2 - \square$$

$$8 - 5 = 8 - 4 - \square$$

3 Прокоментуйте та завершіть обчислення.

$$1 + 5 = 1 + 1 + 4 = \square$$

$$7 - 5 = 7 - 1 - 2 - 2 = \square$$

$$3 + 5 = 3 + 2 + 3 = \square$$

$$9 - 5 = 9 - 2 - 2 - 1 = \square$$

4 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

•• Доповніть.

$$2 + \square + \square = 7$$

$$10 - \square - \square = 5$$

• Виконайте за підказками.

$$4 + 2 + 3 = \square$$

$$8 - 1 - 4 = \square$$

5 Обчисліть.

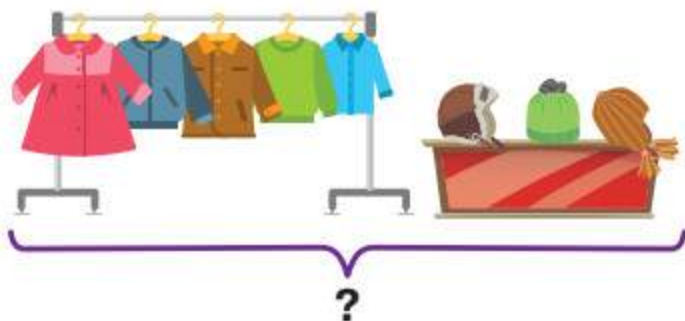
$$8 - 2 - 3$$

$$5 + 1 + 4$$

$$4 + 3 + 2$$

$$9 - 4 - 1$$

6 Складіть і розв'яжіть задачу.

Знаходження невідомого доданка. Задачі

Проаналізуйте разом малюнок. Скільки всього лампочок? Скільки лампочок біля коробки? Де можуть бути інші лампочки і скільки їх?

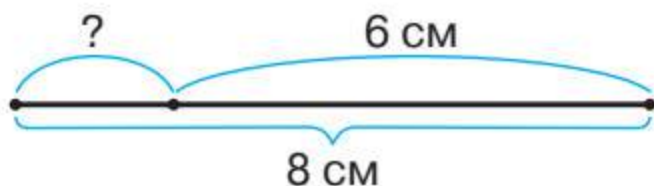
невідомий доданок

Щоб знайти невідомий доданок, треба від суми відняти відомий доданок.

$$10 - 3 = 7$$

- 1** Знайдіть невідомий доданок за схемою. Прокоментуйте.

$$8 - \blacksquare = \blacksquare \text{ (см)}$$

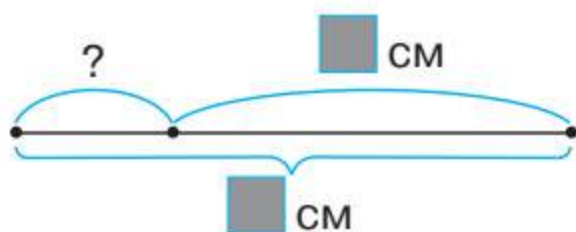
- 2** Дослідіть розв'язування задачі. Доповніть.

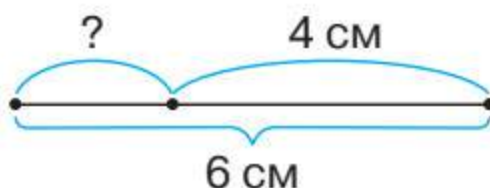
- Скільки всього яблук? (Усього 10 яблук. Це сума.)
- Скільки яблук біля кошика? (Біля кошика 4 яблука. Це відомий доданок.)
- Що невідомо? (Скільки яблук у кошику? Це невідомий доданок.)
- Яку дію треба виконати, щоб дізнатись, скільки яблук у кошику? (Треба від суми відняти відомий доданок $10 - 4 = \blacksquare$ (ябл.).)
- Сформулюй відповідь на запитання задачі. (Відповідь: $\blacksquare$ яблук у кошику.)

3 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● Доберіть числа. Складіть задачу на знаходження невідомого доданка.

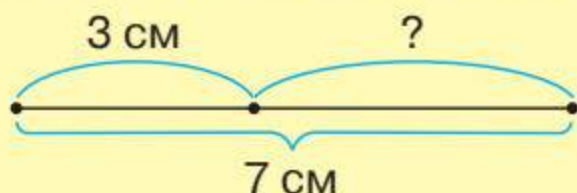
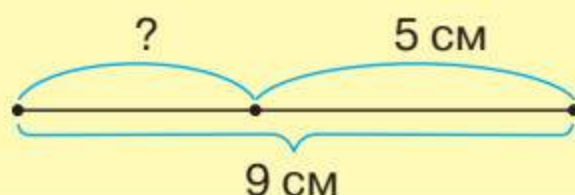

● Прокоментуйте схему. Доповніть рівність.

$$6 - \square = \square \text{ (CM)}$$

4 Знайдіть невідомий доданок: складіть за схемами рівності.

5 У вазі було 8 яблук: 3 🍌, а решта — 🍎. Скільки 🍎 яблук було у вазі?

6 Знайдіть зображення годинників: **1** — сонячний годинник; **2** — водяний годинник; **3** — пісковий годинник; **4** — механічний годинник; **5** — електронний годинник. Які годинники були винайдені дуже давно, на твою думку?

Додавання і віднімання числа 6

1 Доповніть до 6. Запишіть.

 $6 = 4 + \square$

 $6 = \square + \square$

 $6 = \square + \square$

2 Доповніть рівності. Який закон додавання використали?

$$1 + 6 = 6 + 1 = 7$$

$$2 + 6 = \square + \square = \square$$

$$3 + 5 = \square + \square = \square$$

3 За зразком складіть рівності на віднімання.

$$\begin{aligned} 2 + 6 &= 8 \\ 8 - 6 &= 2 \end{aligned}$$

$$3 + 6 = \square$$

$$1 + 6 = \square$$

$$4 + 5 = \square$$

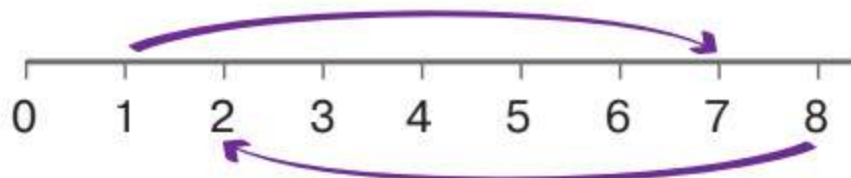
$$2 + 5 = \square$$

$$8 + 2 = \square$$

$$5 + 1 = \square$$

4 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● За числовим променем складіть дві рівності.

● Складіть рівності на віднімання числа 6.

$$3 + 6$$

$$4 + 6$$

$$2 + 6$$

5 У фестивалі робототехніки взяло участь 6 українських команд і 4 зарубіжні. Скільки всього команд узяло участь у фестивалі?

6 За малюнками складіть нерівність.

Додавання і віднімання числа 6 частинами

1 Прокоментуйте, як склали вирази. Доповніть і обчисліть.

$$3 + 3 + \square$$

6

$$7 - 3 - \square$$

6

2 Додавайте і віднімайте число 6 частинами.

$$2 + 2 + 4$$

$$1 + 1 + 5$$

$$7 - 5 - 1$$

$$9 - 4 - 2$$

3 Відлічуйте і прилічуйте двійками.

$$7 - 2 - 2 - 2$$

$$2 + 2 + 2 + 2$$

$$6 - 2 - 2 - 2$$

$$3 + 2 + 2 + 2$$

$$9 - 2 - 2 - 2$$

$$5 + 2 + 2$$

4 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● Знайдіть невідомий доданок.

$$3 + \square = 9$$

$$4 + \square = 10$$

● Подайте число 6 як суму доданків і завершіть обчислення.

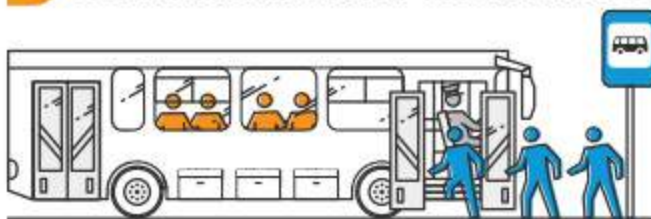
$$2 + 6 = 2 + 1 + \square = \square$$

$$1 + 6 = 1 + 3 + \square = \square$$

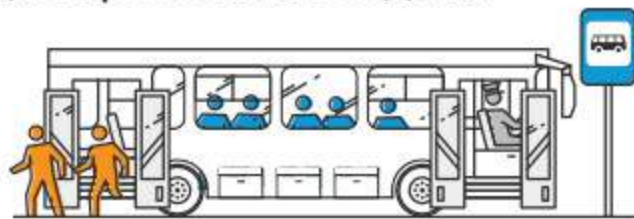
5 За малюнками склади вирази та обчисли їхні значення.

6 За малюнками і схемами складіть і розв'яжіть задачі.

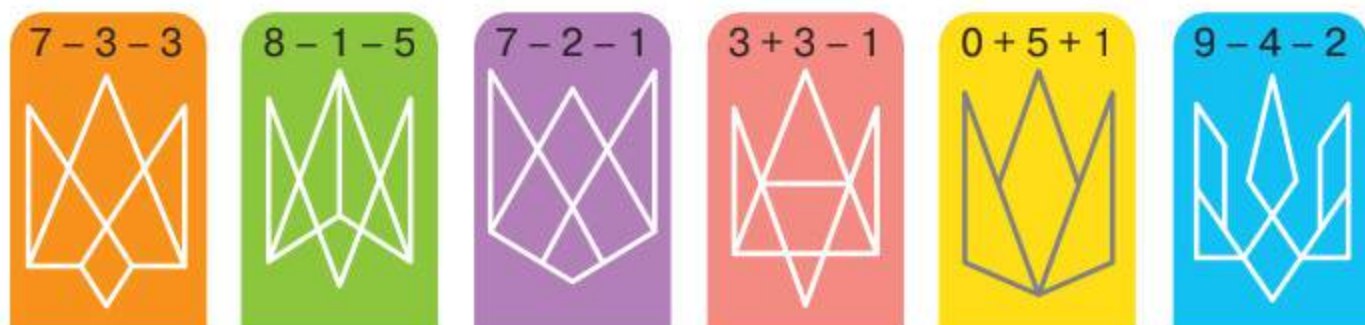

$$4 + \square$$

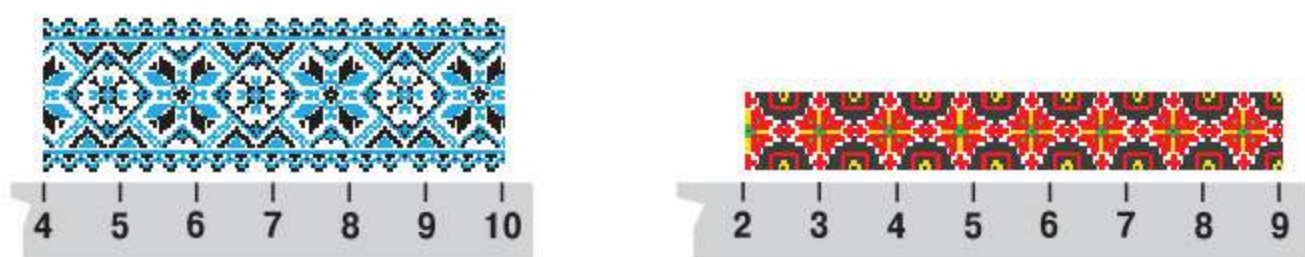
$$7 - \square$$

- 7** Учні вирішили зобразити Герб України на логотипі школи. У конкурсі переміг варіант, значення виразу якого число 3. Обчисліть та визначте переможця.

Скільки геометричних фігур «приховує» в собі варіант переможця?

- 8** Уявіть, що лінійка — це числовий промінь. Знайдіть довжини стрічок з орнаментами, склавши рівності.

Задачі на знаходження невідомого зменшуваного і від'ємника

- 1** Складіть і розв'яжіть задачу. Обговоріть пояснення.

Зменшуване

Від'ємник

Різниця

Було — ?

Поїхало — 4

Залишилося — 5

Зменшуване знаходимо дією додавання: до різниці додаємо від'ємник.

- 2** Розгляньте задачу на знаходження невідомого від'ємника. Яку дію треба виконати, щоб знайти від'ємник? Розв'яжіть.

Зменшуване

Від'ємник

Різниця

Було — 9

Поїхало — ?

Залишилося — 5

Від'ємник знаходимо дією віднімання: від зменшуваного віднімаємо різницю.

- 3** Знайдіть невідоме зменшуване.

$$\square - 6 = 2$$

$$\square - 3 = 0$$

$$\square - 5 = 5$$

$$\square - 1 = 4$$

$$\square - 8 = 1$$

$$\square - 2 = 8$$

- 4** Чи змінюється зменшуване? А від'ємник? Чи вплине це на значення різниці? Перевірте і зробіть висновок.

Зменшуване	7	6	5	4
Від'ємник	2	2	2	2
Різниця				

Зменшуване	3	4	5	6
Від'ємник	2	2	2	2
Різниця				

Зменшуване	9	9	9	9
Від'ємник	2	3	4	5
Різниця				

Зменшуване	9	9	9	9
Від'ємник	6	5	4	3
Різниця				

- 5** Складіть і розв'яжіть задачу.

Сekli —

З'їли — ?

Залишилось —

- 6** На сніговій гірці залишилося двоє дівчаток після того, як з неї з'їхали на санчатах троє хлопчиків. Скільки дітей було на гірці спочатку?

Додавання і віднімання числа 7 різними способами

- 1 За малюнками пригадайте склад числа 7.

$$7 = 6 + \square$$

$$7 = + \square$$

$$7 = \square + \square$$

- 2 Обчисліть, застосовуючи переставний закон додавання.

$$1 + 7 = 7 + 1 = 8$$

$$2 + 7 = 7 + \square = \square$$

- 3 У кого більше грошей? Назвіть ім'я дитини.

в Олега

у Тоні

- 4 Обчисліть значення виразів за підказками.

$$9 - 4 - 3$$

7

$$7 - 2 - 5$$

$$10 - 1 - 6$$

$$2 + 6 + 1$$

7

$$8 - 5 - 2$$

$$1 + 3 + 4$$

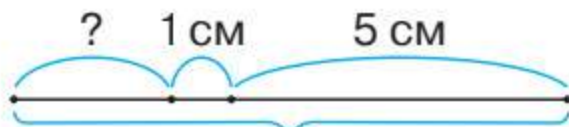
- 5 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

- Складіть по дві рівності на додавання і віднімання числа 7 частинами.

- За схемами доповніть рівності та прокоментуйте.

$$1 + 3 + \square = \square \text{ (см)}$$

$$9 - \square - \square = \square \text{ (см)}$$

- 6 Знайдіть і виправте помилки. Запишіть правильно.

$$8 - 4 - 3 = 1$$

$$7 + 2 - 5 = 2$$

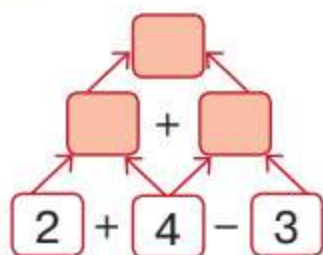
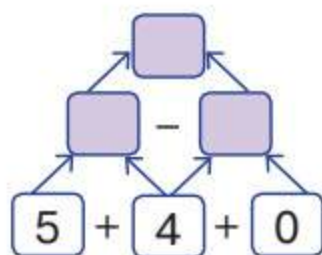
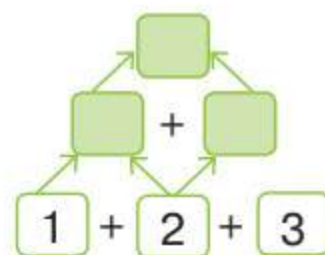
$$7 - 3 - 3 = 0$$

$$10 - 5 - 2 = 3$$

$$2 + 2 + 3 = 7$$

$$1 + 5 - 2 = 4$$

7 Доповніть числові пірамідки.

Додавання і віднімання чисел 8, 9. Вимірювання відрізків

1 Усно пригадайте склад чисел 8 і 9.

2 Обчисліть значення виразів. Закривайте потрібну кількість елементів на кожному малюнку.

$$8 - 2$$

$$9 - 4$$

$$9 - 4 - 4$$

$$7 - 3$$

3 Обчисліть.

$$10 - 9 + 4$$

$$2 + 8 - 5$$

$$8 - 5 + 6$$

$$8 - 6 + 3$$

$$8 - 7 + 3$$

$$9 - 7 + 3$$

$$9 - 4 + 3$$

$$9 - 5 + 0$$

4 Виміряйте довжини відрізків. Запишіть їх.

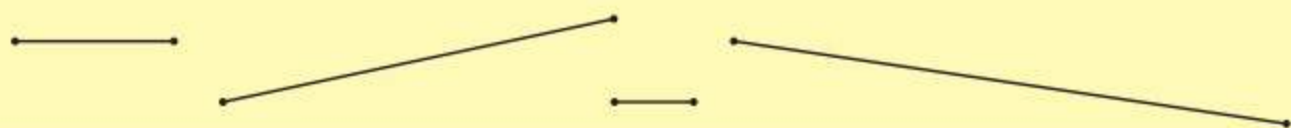
5 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● Накресліть в зошиті два відрізки: $KL = 3$ см, $TN = 6$ см.

● Виміряйте довжину відрізка.

- 6 Виміряйте довжини відрізків. Побудуйте найдовший з них.

- 7 За малюнками та запитаннями складіть і розв'яжіть задачі.

Скільки всього книжок?

стільки
само

Скільки всього ручок?

стільки
само

Збільшення і зменшення числа на кілька одиниць. Задачі

- 1 У кожній парі визначте вираз із більшим результатом.

$6 + 2$

$6 + 2 + 1$

$7 + 1 + 1$

$7 + 1$

$3 + 1$

$3 + 2 + 1$

$2 + 2 + 1$

$2 + 2$

- 2 Розгляньте та обговоріть малюнки, записи та схеми.
Назвіть результати дій.

Намистин **збільшилося на 1**.

Щоб збільшити,
треба додати.

$5 + 1$

Намистин **зменшилося на 1**.

Щоб зменшити,
треба відняти.

$6 - 1$

- 3 Запишіть рівності.

Збільшити на 3 числа 5, 4, 7 і 6. (+)

Зменшити на 4 числа 10, 7, 9 і 8. (-)

- 4 Обчисліть і порівняйте результат із іншим числом.

$7 + 2 \text{ } \bullet \text{ } 8$

$4 - 2 \text{ } \bullet \text{ } 6$

$3 + 2 \text{ } \bullet \text{ } 5$

$7 - 2 \text{ } \bullet \text{ } 6$

- 5 Розв'яжіть задачі. Зверніть увагу на виділені слова в умовах.

Учні 1-А класу повісили на дерева 6 годівниць, а учні 1-Б — **на 3 більше**. Скільки годівниць повісили на дерева учні 1-Б класу?

1-А — 6 г.

1-Б — ?, на 3 більше.

$$6 \square 3 = \square \text{ (г.)}$$

Відповідь: $\square$ годівниць повісили учні 1-Б класу.

Учні 1-Б класу повісили на дерева 9 годівниць, а учні 1-А — **на 3 менше**. Скільки годівниць повісили учні 1-А класу?

1-Б — 9 г.

1-А — ?, на 3 менше.

- 6 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

- Де число збільшили, а де зменшили? Доповніть рівності.

$$6 \square 2 = 4 \quad 6 \square 2 = 8$$

$$7 \square 3 = 10 \quad 7 \square 3 = 4$$

- Число 5 збільшити на 2.

$$5 + 2 = \square$$

- Число 5 зменшити на 2.

$$5 - \square = \square$$

- 7 Побудуйте відрізок, довжина якого на 4 см коротша за 10 см.

- 8 Виберіть задачу і поставте запитання до неї. Розв'яжіть.

А. Голки в єхидни завдовжки 6 см, а в їжака — на 3 см коротші. Якої довжини ... ?

Б. Голки в їжака завдовжки 3 см, а в єхидни — на 3 см довші. Якої довжини ... ?

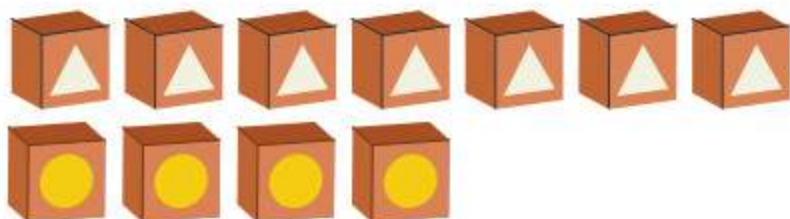
Різнцеве порівняння чисел

- 1 Пригадайте, як знаходити компоненти і результат дії віднімання.

$$\textcircled{15} - \textcircled{5} = \textcircled{10}$$

зменшуване від'ємник різниця

- 2 Порівняйте кількість кубиків. На скільки більше з трикутниками? Менше з кругами?

$$7 > 4 \text{ (на 3)}$$

$$4 < 7 \text{ (на 3)}$$

$$7 - 4 = 3$$

Запис $7 > 4$ на 3 читаємо так: **число сім більше за число чотири (на три).**

Запис $4 < 7$ на 3 читаємо так: **число чотири менше за число сім (на три).**

- 3 Запишіть, на скільки одне число більше / менше за інше.

$$\begin{array}{ll} 6 > 4 \text{ (на } \blacksquare \text{)} & 4 < 6 \text{ (на } \blacksquare \text{)} \\ 6 - 4 = 2 & 6 - 4 = 2 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 10 > 3 \text{ (на } \blacksquare \text{)} \\ 10 - 3 = \blacksquare \end{array}$$

- 4 Порівняйте задачі. Сформулюйте висновок.

Першого дня в парку розвісили 80 , другого — 20. На скільки більше розвісили першого дня, ніж другого?

Першого дня в парку розвісили 80 , другого — на 20 більше. Скільки розвісили школярі другого дня?

5 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● На скільки число 19
більше за 10? 70 за 30?
Запишіть як різницеве
порівняння чисел.

● Доповніть за підказками.

$$18 > 8 \text{ (на } \square \text{)} \quad 20 < 70 \text{ (на } \square \text{)}$$

$$18 - 8 = 10 \quad 70 - \square = \square$$

6 Порівняйте числа і дізнайтеся, на скільки одне більше чи менше за інше.

6 і 5

5 і 15

90 і 70

8 і 3

30 і 80

14 і 10

7 Скільки купили кілограмів овочів і фруктів окремо? Складіть рівності.

8 Знайдіть опис довшої ламаної. Побудуйте її в зошиті.

- Ламана має 5 однакових ланок, кожна з яких — 1 см.
- Ламана має 3 ланки: перша завдовжки 1 см, а кожна наступна довша за попередню на 1 см.

9 Запишіть ціну кожного товару.

Задачі на різницеве порівняння

- 1 Попрацюйте разом. Дайте відповіді на запитання.

Скільки пряників-чоловічків?

Скільки пряників-рукавичок?

Чого більше? Менше?

На скільки більше? Менше?

- 2 Виконайте усно.

- На скільки число 3 менше за подані числа:
6, 8, 9, 10, 5, 4?
- На скільки число 9 більше за подані числа:
8, 7, 6, 5, 4, 3, 2?

- 3 Доповніть розв'язання за малюнком і запишіть відповіді.

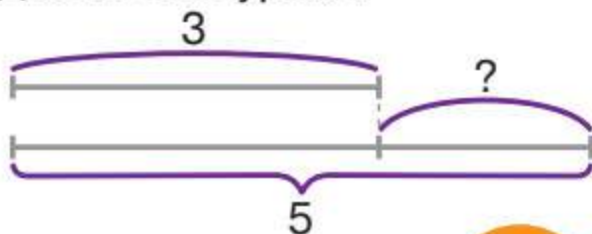

Дужка з двома стрілками
вказує, що це задача на різницеве порівняння.

- На скільки більше чашок, ніж блюдець?
 $6 - 4 = \square$ (ч.)
Відповідь: чашок на $\square$ більше, ніж блюдець.
 - На скільки менше блюдець, ніж чашок?
 $6 - 4 = \square$ (бл.)
Відповідь: блюдець на $\square$ менше, ніж чашок.
- 4 Складіть і розв'яжіть задачу про дітей і екскурсію.

Хл. — 3
Д. — 5

на ?

5 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● Поставте запитання і розв'яжіть задачу.

У коробці було 7 олівців і 2 ручки. На скільки більше ...?

● Запишіть рівності за зразком.

6 менше 9 (на)

$$9 - 6 = 3$$

9 менше 10 (на)

5 більше 3 (на)

6 Доповніть числовими даними умови задач і розв'яжіть їх.

Олені 9 років. Максим —
на рік старший.

Скільки років Максиму?

Олені років, а Макси-
му — 10 років. На скільки
років Максим старший за
Олену?

7 До якого короткого запису ця рівність: $3 + 1 = 4$? Запишіть розв'язання і відповідь цієї задачі в зошиті.

Було — 3

Подарували — 1

Стало — ?

Було — 3

Віддали — 1

Залишилось — ?

8 Складіть нерівності.

9 Поміркуйте разом.

У ряду росте 4 дерева. Олег повісив годинничку на друге дерево зліва, а Марта — на друге справа. Чи могли діти повісити годиннички на одне і те саме дерево?

Літр — одиниця місткості

1 л
один літр

Кожна посудина має місткість.

Один літр записуємо скорочено так: **1 л**

1 Порівняйте місткість посудин.

3 л

1 л

3 л

2 За малюнками разом складіть задачі та розв'яжіть їх.

2 л

1 л

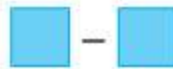
?

2 л

?

3 л

3 Запишіть рівності. Обговоріть у парах, чому результати однакові.

- На скільки 9 л більше за 7 л?
- На скільки 7 л менше за 9 л?

4 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● На скільки літрів місткість однієї посудини більша за іншу? Складіть рівність.

● На скільки менше? Доповніть рівність.

$$5 - \square = \square \text{ (л)}$$

5 Одна поділка на посудині означає 1 л. Скільки літрів у кожній посудині?

6 Обчисліть.

$$8 \text{ л} + 1 \text{ л} = 9 \text{ л}$$

$$2 \text{ л} + 6 \text{ л}$$

$$4 \text{ л} + 3 \text{ л}$$

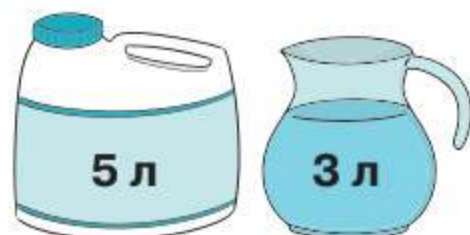
$$5 \text{ л} + 3 \text{ л}$$

$$10 \text{ л} - 5 \text{ л}$$

$$7 \text{ л} + 3 \text{ л}$$

Вирази та задачі на обчислення місткості

1 Скільки всього літрів води у посудинах?

$$5 \text{ л} + 3 \text{ л} = \square \text{ л}$$

$$1 \text{ л} + 1 \text{ л} + 2 \text{ л} = \square \text{ л}$$

- 2 За малюнками складіть задачі. Доповніть рівності.

- 3 Розв'яжіть задачу з коментуванням.

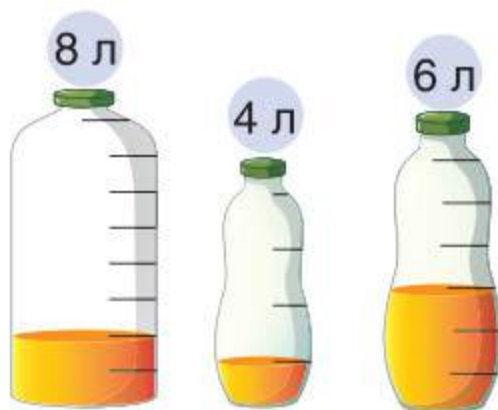
У бутілі було 10 л води. Для борщу використали 4 л води. Скільки літрів води залишилось у бутілі?

- 4 Доповніть числовими даними короткий запис і розв'яжіть задачу.

Було — ■ л
Відлили — ■ л
Залишилося — ?

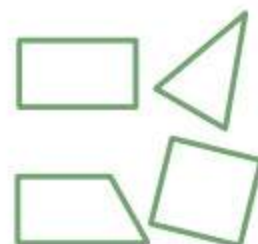
- 5 Скільки літрів соку бракує до повної пляшки? Складіть рівності на віднімання.

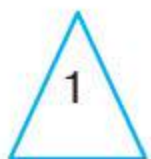
- 6 В однієї морської зірки 5 променів, і в іншій стільки само. Скільки всього променів у цих двох зірок?

Многокутники

1 Визначте і назвіть «зайву» фігуру в кожній групі малюнків.

2 Назвіть фігури та їхні номери. Прочитайте разом пояснення.

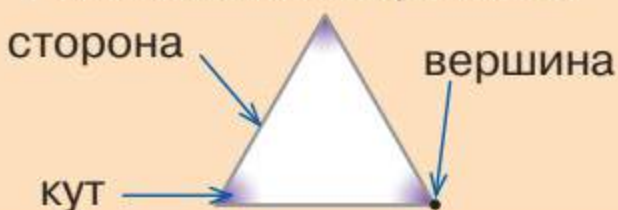

У кожного многокутника є:

сторона

вершина

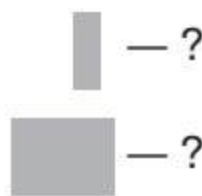
кут

3 Продовжіть речення.

- Многокутник, у якого **три** сторони, **три** кути і **три** вершини, називають ...
- Многокутник, у якого **п'ять** сторін, ...

4 Скільки різних фігур знадобилося для аплікації? Полічіть.

Кілограм — одиниця маси

1 кг

один кілограм

Кожний предмет має масу.

- 1 Пригадайте, де вам доводилося бачити зображені ваги. Маса чого (кого) ними вимірювали?

- 2 Назвіть масу кожної гири. Доповніть рівність.

Один кілограм
записуємо
скорочено так: **1 кг**

$$5 \text{ кг} + 2 \text{ кг} = \text{■} \text{ кг}$$

- 3 Яка маса фруктів? Усно обчисліть. Запишіть суму.

4 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

- Гирю якої маси треба доставити на ліву шальку, щоб вирівняти терези?

- На скільки кілограмів кавун важчий за капустину? Складіть рівність.

5 Що важче: помідори чи картопля? Складіть нерівність.

6 $4 \text{ кг} < 5 \text{ кг}$ (на 1 кг)
 $5 - 4 = 1 \text{ (кг)}$

$$\begin{aligned} 10 \text{ кг} &> 8 \text{ кг} \text{ (на } \square \text{ кг)} \\ 10 - 8 &= \square \text{ (кг)} \\ 7 \text{ кг} &> 3 \text{ кг} \text{ (на } \square \text{ кг)} \\ 7 - 3 &= \square \text{ (кг)} \end{aligned}$$

7 Розв'яжіть задачу.

Протягом року учні класу використали 3 кг пластиліну і 1 кг кольорового паперу. Чого і на скільки більше використали — пластиліну чи паперу?

8 Виправте помилки.

$$\begin{aligned} 6 - 5 &= 1 \\ 4 + 5 &= 8 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 7 - 5 &= 1 \\ 8 - 5 &= 3 \end{aligned}$$

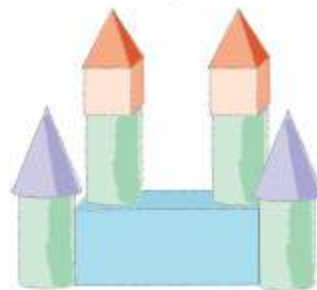
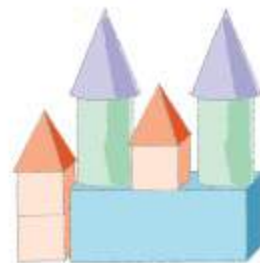
$$\begin{aligned} 9 - 5 &= 3 \\ 10 - 5 &= 5 \end{aligned}$$

Об'ємні геометричні фігури

- 1 Прочитайте назви об'ємних геометричних фігур. Якої з них немає у купі фігур?

- 2 Для котрої з веж використано подану кількість фігур: праворуч чи ліворуч?

- 3 Розгляньте фото фортеці. Які об'ємні фігури можна побачити у споруді? Назвіть ці геометричні фігури.

куб
конус
куля
циліндр
піраміда

Хотинська фортеця
у Чернівецькій області

Перевір себе

- 4 Назвіть об'ємні геометричні фігури, які: тільки котяться; і котяться, і ковзають; тільки ковзають.

Розділ 4. ЧИСЛА 11–100 ТА ДІЇ З НИМИ

Десяток

- 1 Запишіть числа в порядку їх зменшення.

1, 8, 4, 3, 2, 5, 7, 9, 10, 6.

- 2 Як утворили десяток? Прокоментуйте.

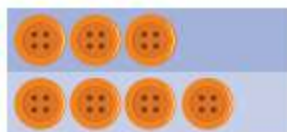
Десяток складається з **одиниць**.

Одиниці

Десяток

- 3 Скільки гудзиків бракує до десятка на кожному малюнку? Запишіть рівності.

- 4 Поміркуйте, що зручно лічити десятками. Назвіть по два-три приклади.

- 5 Поставте запитання до задач. Поясніть вибір дії і розв'яжи.

А. Рибалка впіймав коропа масою 3 кг, а сома — на 7 кг важче. (?)

Б. Рибалка впіймав коропа масою 3 кг і сома — 7 кг. (?)

- 6 Знайдіть масу кожного овоча.

Утворення, читання і запис чисел другого десятка

1 Пригадайте.

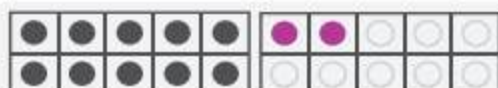
Десять одиниць — це **десяток**.

2 За схематичними малюнками і записами поясніть утворення чисел. Прочитайте їх.

10 і 1 — це 11

одина́дцять

10 і 2 — це 12

двана́дцять

10 і 3 — це 13

трина́дцять

10 і 4 — це 14

чотирна́дцять

10 і 5 — це 15

п'ятна́дцять

10 і 6 — це 16

шістна́дцять

10 і 7 — це 17

сімна́дцять

10 і 8 — це 18

вісімна́дцять

10 і 9 — це 19

дев'ятна́дцять

10 і 10 — це 20

два́дцять

3 У кожній вазі по 10 квіток. Скільки буде квіток разом з тими, що поруч із вазою? Назвіть ці числа.

10 і → 14

4 Запишіть цифрами числа.

Дванадцять, чотирнадцять, шістнадцять, двадцять, одинадцять.

5 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● Запишіть в зошиті.

11 — це ... і ...;

14 — це ...;

18 — це

● Доповніть за зразком.

10 і — це 13;

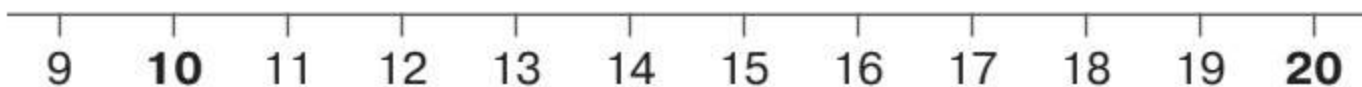
10 і — це

6 Запишіть послідовно числа, заповнюючи пропуски.

11, , 13, , , 16, , 18, , 20.

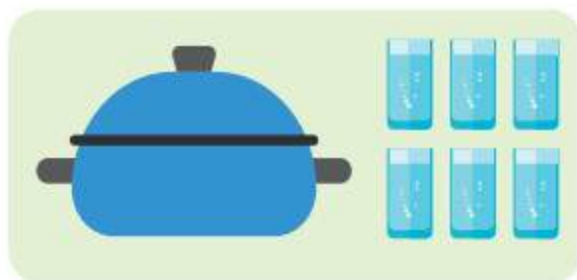
20, , , 17, , , 14, , , 11.

7 Назвіть попередні та наступні числа для 12, 18. Назвіть усі непарні числа на фрагменті числової прямої.

Числа, запис яких закінчується на 2, 4, 6, 8 і 0, — парні.
Якщо на 1, 3, 5, 7, 9 — непарні.

8 На скільки більше склянок води вміщують каструля і чайник разом, ніж пляшка?

Утворення, читання і запис чисел другого десятка (продовження)

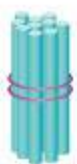
1 Прочитайте числа в порядку їх збільшення.

20, 17, 13, 19, 14, 11, 15, 12, 16, 18.

2 Доповніть рівності. Назвіть числа, що утворилися.

$10 + 1 = 11$

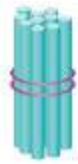
$10 + 2 = 12$

$10 + 3 = 13$

$10 + 4 = 14$

$10 + 5 = \square$

$10 + 6 = \square$

$10 + 7 = \square$

$10 + \square = \square$

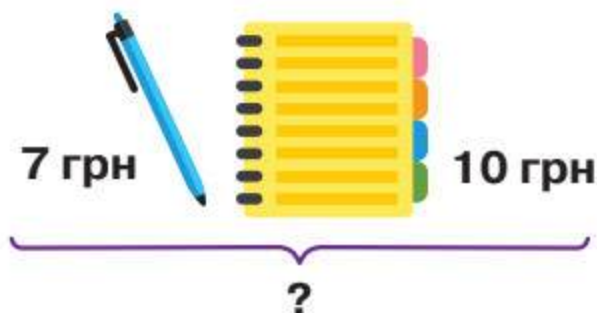

$10 + \square = \square$

$10 + \square = \square$

3 За малюнками складіть і розв'яжіть задачі.

4 Порівняйте числа, скориставшись малюнками.

12

14

13

11

5 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● Доповніть рівності.

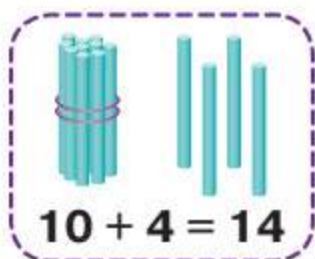
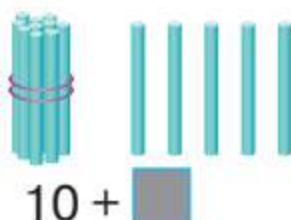
$10 + \blacksquare = 16$

$10 + \blacksquare = 18$

$10 + \blacksquare = 13$

$10 + \blacksquare = 19$

● Обчисліть за зразком.

6 Обчисліть та прочитайте рівності.

$10 + 3$

$10 + 4$

$10 + 5$

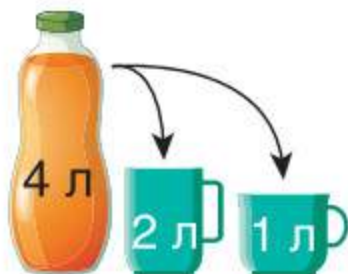
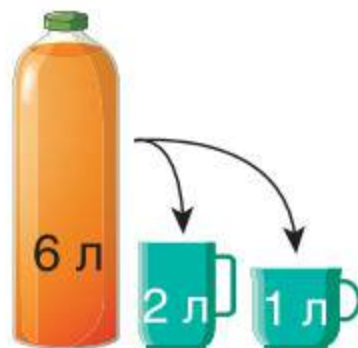
$10 + 9$

$10 + 6$

$10 + 7$

7 Побудуйте у зошиті два відрізки. Перший завдовжки 10 см, другий — на 2 см довший.

8 Скільки залишиться соку в кожній пляшці, якщо наповнити всі кухлі? Запишіть рівності.

Розряди двоцифрових чисел

1 Дізнайтеся, що називають розрядами чисел.

12 — це **10** і **2**

десятки

одиниці

розряди

Десятки	Одиниці
1	2

2 Визначте, скільки десятків і одиниць у кожному числі.

14 — 1 дес. 4 од.

16 — 1 дес. од.

17 — дес. од.

19 — дес. од.

3 Виберіть посильний для себе варіант виконай завдання.

●● Запишіть парні двоцифрові числа від 0 до 20.

● Запишіть числами.

1 дес. і 4 од.;

2 дес.;

1 дес. і 8 од.;

1 дес. і 6 од.

4 Випишіть з розрядної таблиці двоцифрові числа.

Десятки	Одиниці
1	0
1	8
1	3

Десятки	Одиниці
1	6
1	4
1	7

5 За короткими записами розв'яжіть задачі.

**Було — 10 шпаків
Прилетіло — 3 шпаки
Стало — ?**

**Було — 9 шпаків
Полетіло — 4 шпаки
Залишилось — ?**

6 Доповніть числами чи знаками дій, щоб виконалися рівності.

$\square + 6 = 10$

$\square - 3 = 5$

$8 \square 4 = 4$

$9 \square 4 = 5$

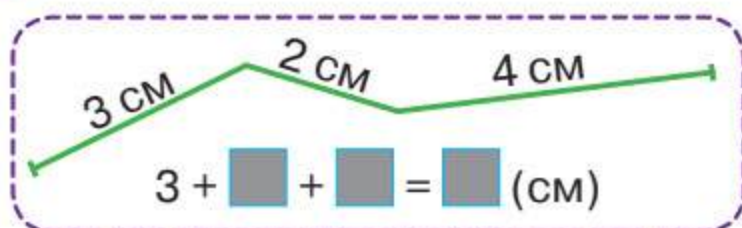
$7 + \square = 10$

$\square - 4 = 5$

$7 \square 7 = 0$

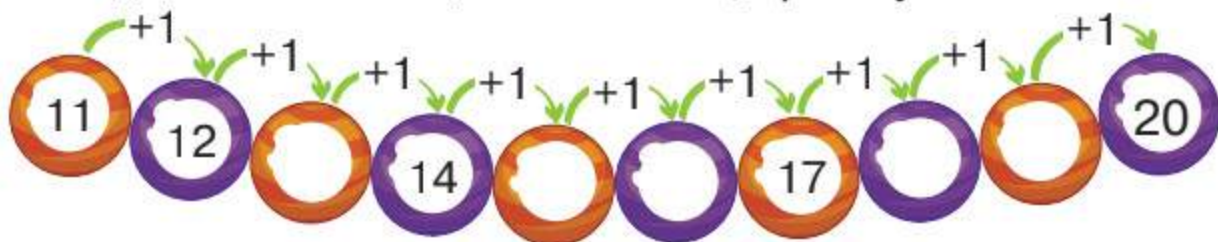
$8 \square 1 = 9$

7 Виміряйте ланки та обчисліть довжину ламаної.

Розрядні доданки

- 1 Усно доповніть «ланцюжок» чисел, прилічуючи по 1.

- 2 За зразком запишіть числа.

1 дес. 2 од. — 12

1 дес. 4 од.

1 дес. 7 од.

1 дес. 3 од.

1 дес. 8 од.

1 дес. 9 од.

- 3 Розгляньте, як розклали двоцифрове число на розрядні доданки.

Прокоментуйте так: перший доданок — 1 десяток, другий доданок — 3 одиниці.

$$\underline{13} = \underline{10} + \underline{3}$$

дес. од.
розрядні доданки

- 4 Запишіть числа, які більші за 15 і менші за 20, та розкладіть їх на розрядні доданки.

- 5 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

- Запишіть непарні двоцифрові числа в межах 20 як суму розрядних доданків. Підкресліть них розряд одиниць.
- За малюнками запишіть числа та розкладіть їх на розрядні доданки.

$$15 = 10 + \blacksquare$$

$$\blacksquare = \blacksquare + \blacksquare$$

- 6 Знайдіть та виправте помилки. Яка рівність «зайва» і чому?

1) $19 = 10 + 9$

3) $11 = 10 + 1$

5) $16 = 10 + 9$

2) $15 = 10 + 4$

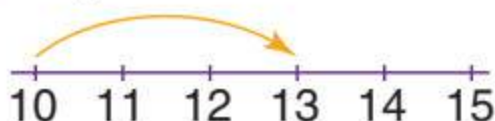
4) $9 = 8 + 1$

6) $12 = 10 + 2$

- 7 У кого скільки грошей? Назвіть ім'я дитини, у кого їх найменше.

- 8 За фрагментами числових прямих запишіть рівності.

- 9 Розв'яжіть задачу.

У кошику лежало десяток яблук. Андрій доклав до нього ще 6 яблук. Скільки яблук стало в кошику?

*Додавання і віднімання чисел
на основі розрядних доданків*

- 1 Назвіть «сусідів» поданих чисел.

■, 11, ■;

■, 16, ■;

■, 19, ■.

- 2 Подайте числа 13, 16, 19 і 17 як суму розрядних доданків.

15 — це 1 дес. і 5 од. 15 = 10 + 5

- 3 Обчисліть вирази і порівняйте результат із числом.

15 > 10 + 4

17 ● 10 + 6

9 ● 3 + 10

16 ● 10 + 5

11 ● 2 + 10

14 ● 1 + 10

4 Дослідіть **порозрядне віднімання**.

$$\begin{array}{r|l} 10 & 5 \\ \hline 15 & - 10 = 5 \end{array}$$

Відняли десяток —
залишилися одиниці.

$$\begin{array}{r|l} 10 & 5 \\ \hline 15 & - 5 = 10 \end{array}$$

Відняли одиниці —
залишився десяток.

5 Для поливу якого контейнера призначена кожна лійка?
Складіть рівності.

6 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

- Обчисліть значення виразу $10 + 9$. З утвореної рівності на додавання складіть дві рівності на віднімання.
- Прочитайте рівності. Доповніть.

$$10 + 7 = 17 \longrightarrow 17 - \blacksquare = 7$$

$$17 - \blacksquare = 10$$

7 Із кожної рівності на додавання складіть рівність на віднімання десятка.

$$10 + 6 = 16$$

$$10 + 4 = 14$$

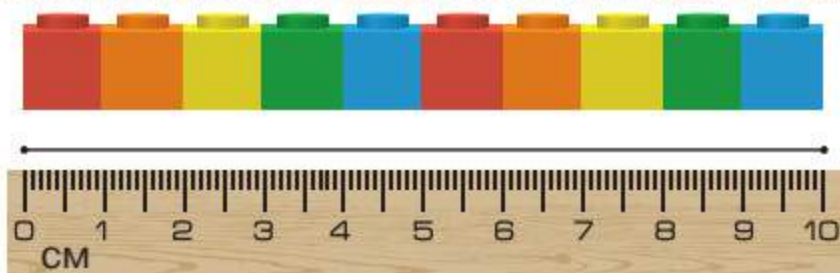
$$10 + 8 = 18$$

8 Розв'яжіть задачу.

Тато і донька поливають розсаду в парнику. Тато приніс 10 л води, а донька — на 7 л менше. Скільки літрів води принесла донька?

Дециметр — одиниця довжини

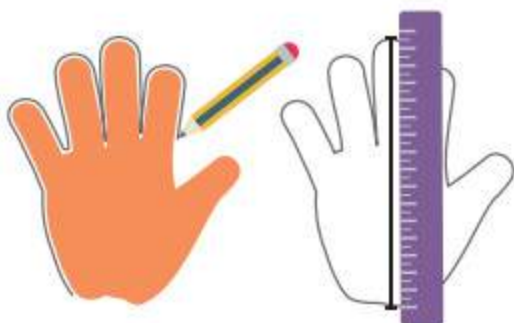
1 дм
один
дециметр

$$1 \text{ дм} = 10 \text{ см}$$

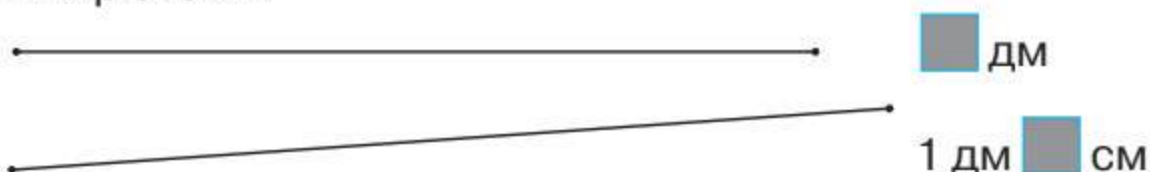
Для вимірювання довжини предметів є більша одиниця, ніж сантиметр, — **дециметр**.

- 1 Виміряйте довжину своєї долоні в сантиметрах.

Один дециметр вміщує десять сантиметрів.
Один дециметр скорочено записуємо так: **1 дм**

- 2 Виміряйте довжину кожного відрізка. Запишіть результати вимірювань.

- 3 Порівняйте за зразком.

$$10 \text{ см} > 1 \text{ см}$$

$$1 \text{ дм} > 1 \text{ см}$$

$$10 \text{ см} > 2 \text{ см}$$

$$1 \text{ дм} \bigcirc 2 \text{ см}$$

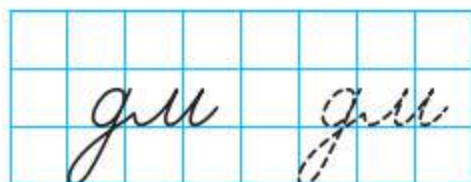
$$10 \text{ см} > 5 \text{ см}$$

$$1 \text{ дм} \bigcirc 5 \text{ см}$$

$$10 \text{ см} > 9 \text{ см}$$

$$1 \text{ дм} \bigcirc 9 \text{ см}$$

- 4 Потренуйтеся писати скорочено дециметр.

5 Запишіть в сантиметрах (за підказкою-зразком).

1 дм 4 см

1 дм 5 см

1 дм 3 см

1 дм 9 см

1 дм 6 см

1 дм 7 см

6 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● Запишіть іменовані числа в дециметрах і сантиметрах:
16 см; 19 см.

● Усно доповніть та запишіть.

15 см = дм 5 см

19 см = дм см

1 дм 1 см = см

7 Порівняйте іменовані числа.

1 дм ☐ 11 см

1 дм ☐ 14 см

18 см ☐ 1 дм

9 см ☐ 1 дм

8 Виміряйте довжину ключів. Запишіть результати вимірювань у дециметрах і сантиметрах.

9 Розпізнайте геометричні фігури. Якого кольору трикутник? П'ятикутник? Квадрат? Прямокутник?

Додавання і віднімання чисел на основі нумерації

- 1 Прочитайте числа. А потім у зворотному порядку. Назвіть попередні та наступні числа для чисел 12, 18, 15.

10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20.

- 2 За малюнками обчисліть значення виразів.

$$12 + 1$$

$$12 - 1$$

- 3 Обчисліть значення виразів прилічуванням і відлічуванням одиниці.

$$14 + 1$$

$$14 - 1$$

$$15 + 1$$

$$15 - 1$$

$$17 + 1$$

$$17 - 1$$

$$16 + 1$$

$$16 - 1$$

- 4 Накресліть два відрізки: перший — 11 см, другий — на 1 см коротший. Назвіть ці відрізки *KC* і *BD*.

- 5 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

- Складіть два вирази на додавання і віднімання одиниці.

- Прилічуйте по 1

$$13 + 1 = 14$$

$$17 + 1 = \square$$

$$19 + 1 = \square$$

- Відлічуйте по 1

$$16 - 1 = 15$$

$$19 - 1 = \square$$

$$12 - 1 = \square$$

- 6 Обчисліть. Дії виконуйте послідовно.

$$16 - 1 - 1$$

$$16 + 1 + 1$$

$$14 + 1 + 1$$

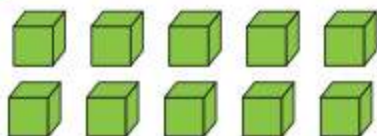
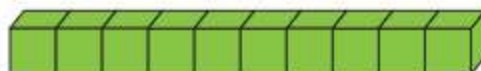
$$14 - 1 - 1$$

- 7 На аеродромі було 18 літаків. Прилетів ще 1 літак. Скільки літаків стало на аеродромі?

- 8 Замініть умову в попередній задачі так, щоб вона розв'язувалася дією віднімання.

Утворення десятків першої сотні. Лічба десятками

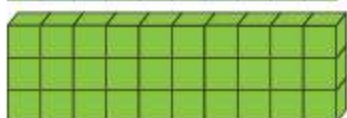
1 Розгляньте малюнки і прокоментуйте їх.

2 За малюнками розкажіть, як утворено десятки. Прочитайте.

2 дес. — 20 **двадцять**

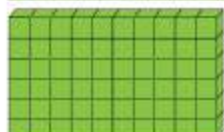
3 дес. — 30 **тридцять**

4 дес. — 40 **сорок**

5 дес. — 50 **п'ятдесят**

6 дес. — 60 **шістдесят**

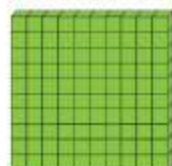
7 дес. — 70 **сімдесят**

8 дес. — 80 **вісімдесят**

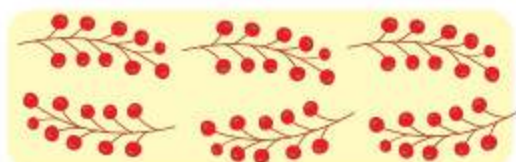
9 дес. — 90 **дев'яносто**

10 дес. — 100 **сто**

3 За малюнками запишіть числа. Скористайтесь зразком.

3 дес. — 30

4 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● Запишіть десятки від 30 до 100.

● Запишіть (за зразком).

6 дес. — 60

7 дес.; 5 дес.; 2 дес.

5 Запишіть числами: 5 дес., 4 дес., 8 дес., 1 дес., 9 дес., 10 дес.

6 Протягом тижня Аліна вивчила 3 десятки нових англійських слів, Катруся — 1 десяток, а Максим — 2 десятки. Хто з дітей вивчив найбільшу кількість нових англійських слів?

Додавання і віднімання круглих чисел

1 Прочитайте по черзі записи.

1 дес.
10

2 дес.
20

3 дес.
30

4 дес.
40

5 дес.
50

6 дес.
60

7 дес.
70

8 дес.
80

9 дес.
90

10 дес.
100

Числа, запис яких закінчуються нулем, називають **круглими**.

- 2 Випишіть круглі числа в порядку їх збільшення.

23, 40, 67, 80, 13, 30, 27, 93, 50, 60, 2, 70.

- 3 Скільки десятків у кожній групі монет? Запишіть рівностями.

- 4 Запишіть за зразком.

1 дес. — 10

3 дес.

8 дес.

7 дес.

6 дес.

4 дес.

- 5 Обчисліть за зразком.

3 дес. + 1 дес. = 4 дес.

30 + 10 = 40

5 дес. + 2 дес. = дес.

50 + 20 =

7 дес. — 4 дес.

- 6 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● Доповніть рівності.

$70 + \square = 90$

$40 + \square = 60$

$90 - \square = 30$

$20 + \square = 60$

$30 + \square = 80$

$50 - \square = 10$

● Обчисліть за підказками.

2 дес. + 6 дес. = 8 дес.

6 дес. — 2 дес. = 4 дес.

$20 + 60 = \square$

$60 - 20 = \square$

$30 + 40 = \square$

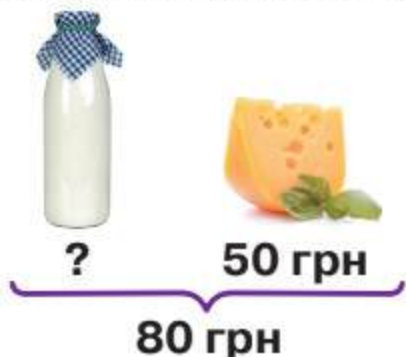
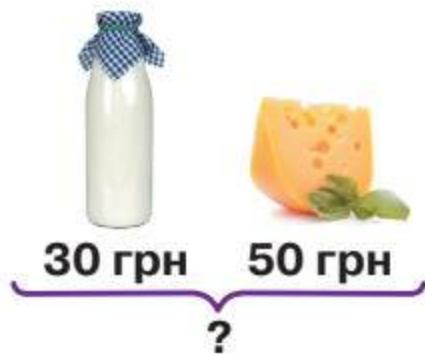
$70 - 30 = \square$

- 7 Обчисліть значення виразів «змійкою».

$60 + 20 = \square \rightarrow \square - 50 = \square \rightarrow \square + 10 = \square \rightarrow$

$\rightarrow \square - 30 = \square \rightarrow \square + 40 = \square \rightarrow \square + 30 = 80$

8 За малюнками розв'яжіть задачі.

9 Скільки бракує грошей до поданих сум?

$$30 \text{ грн} = 20 \text{ грн} + \text{■} \text{ грн}$$

$$100 \text{ грн} = 50 \text{ грн} + \text{■} \text{ грн}$$

Вправи з одиницями довжини

1 Пригадайте одиниці довжини. Скільки сантиметрів в 1 дм?

$$\begin{array}{l} 1 \text{ дм} > 3 \text{ см} \\ \downarrow \\ 10 \text{ см} > 3 \text{ см} \end{array}$$

$$1 \text{ дм} \bigcirc 4 \text{ см}$$

$$1 \text{ дм} \bigcirc 7 \text{ см}$$

$$1 \text{ дм} \bigcirc 6 \text{ см}$$

$$1 \text{ дм} \bigcirc 8 \text{ см}$$

2 Запишіть в сантиметрах, скориставшись зразком.

$$\begin{array}{l} 1 \text{ дм } 2 \text{ см} = 12 \text{ см} \\ \downarrow \\ 10 \text{ см і } 2 \text{ см} = 12 \text{ см} \end{array}$$

$$1 \text{ дм } 4 \text{ см}$$

$$1 \text{ дм } 6 \text{ см}$$

$$1 \text{ дм } 3 \text{ см}$$

$$1 \text{ дм } 9 \text{ см}$$

3 Запишіть числа в дециметрах і сантиметрах.

$$14 \text{ см} = 1 \text{ дм } 4 \text{ см}$$

12 см; 15 см; 18 см; 16 см.

4 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

Відшукайте помилки.
Запишіть правильно.

$$12 \text{ см} = 1 \text{ дм } 2 \text{ см}$$

$$15 \text{ см} = 1 \text{ дм } 6 \text{ см}$$

$$1 \text{ дм } 1 \text{ см} = 11 \text{ см}$$

$$1 \text{ дм } 4 \text{ см} = 5 \text{ см}$$

Складіть рівності за підказками.

$$1 \text{ дм } 2 \text{ см} = 12 \text{ см}$$

$$1 \text{ дм } 6 \text{ см}; 11 \text{ см};$$

$$1 \text{ дм } 7 \text{ см}$$

5 Запишіть числа в інших одиницях довжини.

$$16 \text{ см}$$

$$1 \text{ дм } 8 \text{ см}$$

$$13 \text{ см}$$

$$1 \text{ дм } 1 \text{ см}$$

6 Обчисліть довжину ламаної. Запишіть її в дециметрах і сантиметрах.

7 Побудуйте відрізок, який більший за 12 см, але менший за 14 см.

8 Запишіть в інших одиницях довжини.

$$10 \text{ см і } 4 \text{ см}$$
$$1 \text{ дм } 7 \text{ см}$$

$$1 \text{ дм } 2 \text{ см}$$
$$10 \text{ см і } 5 \text{ см}$$

$$1 \text{ дм } 9 \text{ см}$$
$$10 \text{ см і } 1 \text{ см}$$

3 см; 1 дм; 4 кг; 8 л тощо — це **іменовані числа**.
Їх так називають, бо вони мають свої «імена».

9 Запишіть іменовані числа в порядку їх зменшення.

$$8 \text{ л}, 3 \text{ л}, 7 \text{ л}, 2 \text{ л}, 5 \text{ л}.$$

$$10 \text{ кг}, 1 \text{ кг}, 5 \text{ кг}, 8 \text{ кг}, 9 \text{ кг}.$$

Гривня — одиниця вартості

- 1 За малюнками назвіть вартість українські банкнот і монет у порядку збільшення їх вартості.

Грошова одиниця України — **гривня**. Скорочено — **грн**

- 2 Знайдіть серед поданих монет копійки. Назвіть їх номінал.

- 3 Прокоментуйте малюнок і запис.

1 грн = 100 коп.

- 4 Обчисліть суми. Запишіть рівності.

1 дес. + 3 дес. = дес.

10 + 30 = (грн)

дес. + дес. = дес.

20 + = (грн)

- 5 Порівняйте іменовані числа.

1 грн ☐ 50 коп.

10 коп. ☐ 1 грн

10 грн ☐ 5 грн

2 грн ☐ 1 грн

5 грн ☐ 1 грн

10 грн ☐ 20 грн

- 6 Скільки грошей на кожному малюнку? Запишіть за зразком.

- 7 Яка різниця між найдорожчою і найдешевшою квіткою? Запишіть рівність.

Іменовані числа та дії над ними (узагальнення)

- 1 Запишіть іменовані числа.

Чотири кілограми, сім сантиметрів, один дециметр, п'ять літрів, десять гривень, п'ятдесят копійок.

- 2 Доберіть та запишіть ще 2–3 приклади іменованих чисел.

Довжина — 3 см; 1 дм; ...

Маса — 2 кг; ...

Місткість — 5 л; ...

Вартість — 10 грн; 50 коп., ...

- 3 Порівняйте іменовані числа за зразком.

7 кг > 3 кг 1 дм ● 1 см 5 л ● 6 л 50 коп. ● 10 коп.

4 кг ● 8 кг 10 см ● 1 см 9 л ● 1 л 20 коп. ● 2 грн

- 4 Обчисліть. Подайте, де це можливо, в більших одиницях.

$13 \text{ см} - 3 \text{ см}$

$3 \text{ дм} + 2 \text{ дм}$

$7 \text{ см} + 3 \text{ см}$

$15 \text{ дм} - 5 \text{ дм}$

$8 \text{ кг} + 2 \text{ кг}$

$8 \text{ грн} + 1 \text{ грн}$

$7 \text{ кг} - 5 \text{ кг}$

$6 \text{ грн} - 3 \text{ грн}$

- 5 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

- Запишіть по два приклади іменованих чисел різних величин.

- Доповніть іменовані числа.

Довжина — 4 дм см; дм 5 см.

Маса — 6 кг; кг. **Місткість** — 7 л; л.

Вартість — 10 коп.; коп.; 2 грн коп.; грн.

- 6 Обчисліть. Із кожної рівності на додавання складіть рівність на віднімання.

$7 \text{ кг} + 1 \text{ кг} = \text{ кг}$

$\text{ кг} - \text{ кг} = \text{ кг}$

$50 \text{ грн} + 20 \text{ грн} = \text{ грн}$

$\text{ грн} - \text{ грн} = \text{ грн}$

$10 \text{ л} + 6 \text{ л} = \text{ л}$

$\text{ л} - \text{ л} = \text{ л}$

$5 \text{ см} + 4 \text{ см} = \text{ см}$

$\text{ см} - \text{ см} = \text{ см}$

- 7 Обчисліть масу апельсинів; бананів. Запишіть рівності.

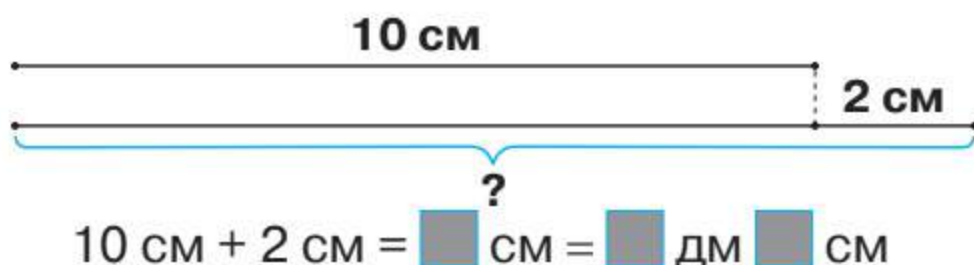
- 8 Маринка і Тарас разом з'їли десяток карамельок. Скільки карамельок могла з'їсти кожна дитина окремо?

Побудова відрізків (закріплення)

- 1 Пригадайте разом: які бувають лінії? Яку фігуру називають променем? А відрізком?
- 2 На скільки сантиметрів шлях першого равлика довший за шлях другого? Обчисліть.

- 3 Як знайти довжину нижнього відрізка? Самостійно доповніть рівність.

- 4 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.
 - Доберіть числа до схем. Накресліть обидва відрізки.
1-й відрізок — □ см
2-й відрізок — ?, на □ см коротший
 - Накресліть довший відрізок. Спочатку виконайте обчислення.
1-й відрізок — 4 см
2-й відрізок — ?, на 2 см довший □ + □

- 5 Марійка мала накреслити два відрізки: перший завдовжки 5 см, а другий — на 4 см довший. Дівчинка виконала обчислення і побудувала другий відрізок завдовжки 8 см. Чи права Марійка?

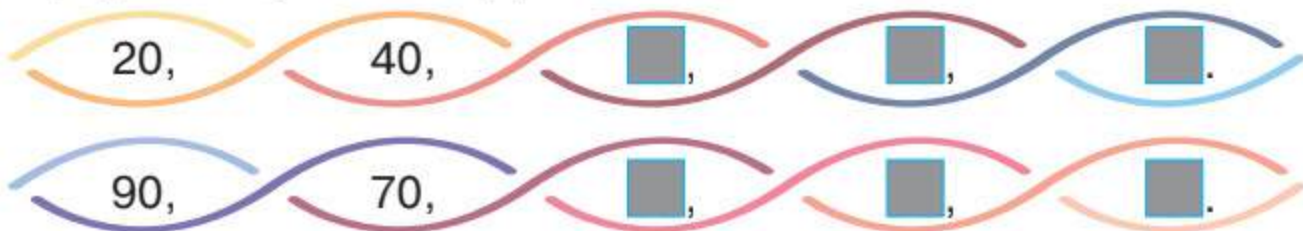
- 6 За малюнками запишіть числа як суми розрядних доданків.

$$12 = 10 + \square$$

- 7 Продовжте усно послідовності.

Знаходження сум і різниць

- 1 Пригадайте, які дії виконуємо для обчислення значення суми; значення різниці.
- 2 Попрацюйте в парі: перевірте результати одне одного.

Обчисліть суми

$$10 + 4$$

$$20 + 30$$

$$10 + 90$$

Обчисліть різниці

$$14 - 10$$

$$50 - 20$$

$$100 - 10$$

Записи читаємо так: «Сума чисел десять і чотири дорівнює чотирнадцяти», «Різниця чисел чотирнадцять і десять дорівнює чотирьом».

- 3 Які знаки нерівності ви поставите і чому?

$$10 + 9 \quad \bullet \quad 10 - 9$$

$$50 - 10 \quad \bullet \quad 50 + 10$$

$$60 + 20 \quad \bullet \quad 60 - 20$$

$$10 + 5 \quad \bullet \quad 10 - 5$$

- 4 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.
- Складіть по дві рівності на знаходження суми і різниці круглих чисел.
 - Обчисліть.

$10 + 2$

$12 - 2$

$20 + 70$

$90 - 70$

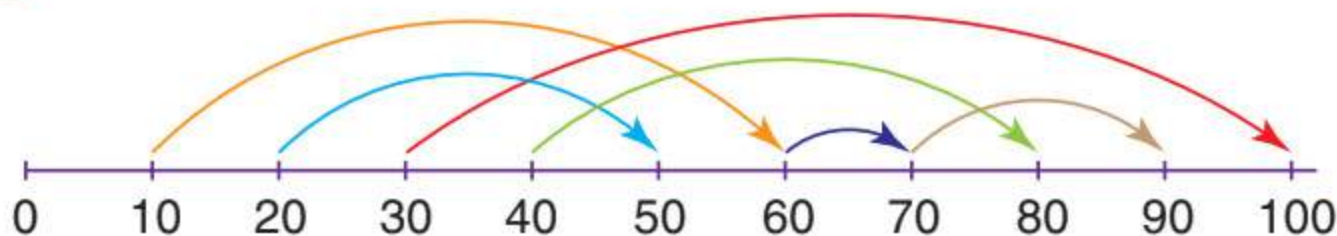
$40 + 20$

$60 - 20$

- 5 Розв'яжіть задачу.

У притулку витратили 50 кг собачого корму, а котячого — на 20 кг менше. Скільки кілограмів котячого корму витратили?

- 6 За числовим променем запишіть рівності.

Знаходження невідомого від'ємника

- 1 Обчисліть. У кожному виразі підкресліть від'ємник.

$9 - 5$

$50 - 30$

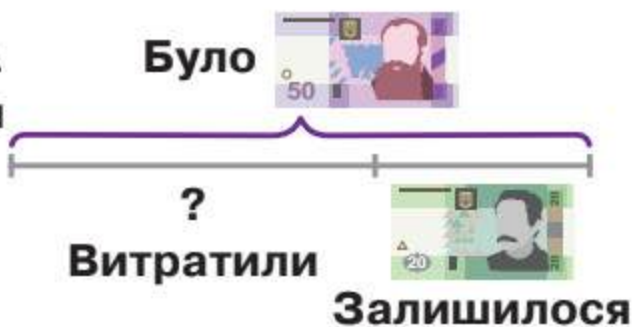
$20 - 10$

$7 - 1$

$10 - 4$

$60 - 50$

- 2 Складіть і розв'яжіть задачу.
Який компонент віднімання невідомий? Як його знайти?

3 Знайдіть невідомий від'ємник.

$$10 - \square = 2$$

$$10 - 2 = 8$$

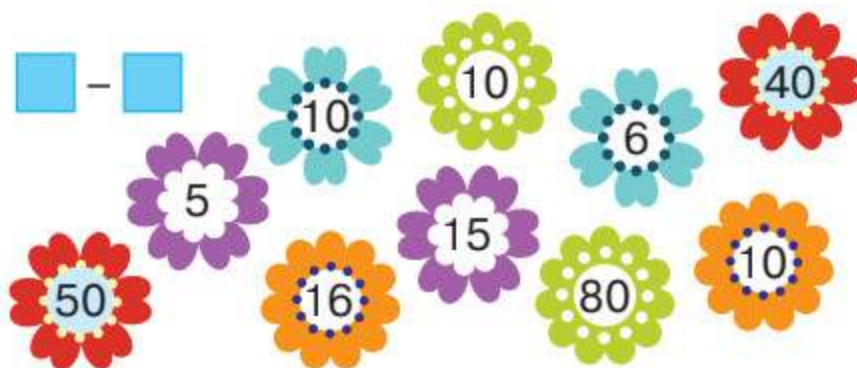
$$13 - \square = 10$$

$$14 - \square = 4$$

$$60 - \square = 10$$

$$80 - \square = 30$$

4 Знайдіть пари квітів і складіть рівності за схемою.

5 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

● Складіть дві рівності з невідомим від'ємником. Запишіть.

● Доповніть за підказками.

$$6 - \square = 4$$

$$6 - 4 = \square$$

$$80 - \square = 40$$

$$70 - \square = 50$$

6 Знайдіть невідомий від'ємник.

- Зменшуване 40, різниця 10.
- Зменшуване 100, різниця 80.
- Зменшуване 60, різниця 30.

7 Розв'яжіть задачу.

На полиці крамниці лежало 40 пачок печива. Після того, як продали декілька пачок, їх залишилося 30. Скільки пачок печива продали в крамниці?

Знаходження невідомого зменшуваного

- 1 Обчисліть. У кожному виразі підкресліть зменшуване.

$9 - 9$

$15 - 10$

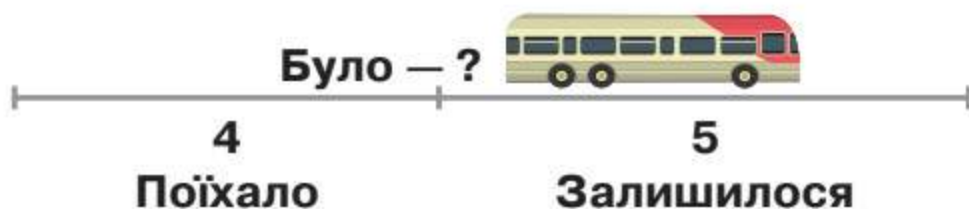
$80 - 20$

$8 - 3$

$17 - 7$

$90 - 30$

- 2 Складіть і розв'яжіть задачу. Який компонент дії віднімання невідомий? Як його знайти?

- 3 Знайдіть невідоме зменшуване. Запишіть рівності на віднімання.

 $\square - 4 = 5$

 $5 + 4 = 9$

$\square - 10 = 20$

$\square - 20 = 80$

$\square - 40 = 30$

$\square - 60 = 40$

- 4 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● Складіть дві рівності з невідомим зменшуваним. Знайдіть їх.

- Знайдіть невідоме зменшуване за підказками і доповніть рівності.

 $\square - 3 = 10$

 $\square - 50 = 10$

- 5 Доповніть кожну рівність невідомим компонентом. Прокоментуйте.

$\square - 20 = 40$

$\square - 3 = 10$

$\square - 10 = 70$

- 6 За допомогою чотирьох цифр 5 і знаків + та – складіть вираз, значення якого дорівнює 10.

Утворення, читання та запис чисел від 20 до 50

1 Запишіть числа, у яких 1 дес. і 5 од.; 1 дес. і 8 од.; 1 дес. і 2 од.

2 Прочитайте утворення десятків — від 20 до 50. Доповніть самостійно.

2 дес., 1 од. = 21

Лічимо далі: 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28.

(+1 од.)

29 — це 2 дес. і 9 од.; **2 дес. і ще 1 дес. = 3 дес. = 30**

3 дес., 1 од. = 31

Лічимо далі: 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38.

(+1 од.)

39 — це 3 дес. і 9 од.; **3 дес. і ще 1 дес. = 4 дес. =**

4 дес., 1 од. = 41

Лічимо далі: 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48.

(+1 од.)

49 — це 4 дес. і 9 од.; **4 дес. і ще 1 дес. = 5 дес. =**

3 Запишіть послідовність чисел від 30 до 20; від 50 до 40.

4 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● Запишіть числа, більші за 32, але менші за 48.

● Доповніть розряд одиниць у числах від 20 до 30.

20, 2_, 2_, 23, 24, 2_, 26, 2_, 28, 2_, 30.

5 Запишіть непарні числа від 35 до 49. Підкресліть в кожному числі розряд десятків.

6 Порівняйте числа.

21 22

41 45

24 34

30 25

45 31

46 26

18 40

12 13

20 10

- 7 Доберіть числа, щоб виконувалися нерівності.
 $24 > \square$ $36 < \square$ $\square < 49$ $\square > 30$
- 8 Які букви української абетки можна надрукувати за допомогою двох відрізків? Трьох? Чотирьох? Запишіть.

Утворення, читання та запис чисел від 50 до 70

- 1 Скільки десятків і одиниць у поданих числах?
23 — 2 дес. 3 од.	46 — $\square$ дес. $\square$ од.
27 — $\square$ дес. $\square$ од.	34 — $\square$ дес. $\square$ од.
35 — $\square$ дес. $\square$ од.	42 — $\square$ дес. $\square$ од.
- 2 Прочитайте про утворення десятків від 50 до 70. Доповніть рівності.
- $50 + 1 = 51$; прилічуємо по 1: 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58.
- 59 — це 5 дес. ^(+1 од.) 9 од.; **5 дес. + 1 дес. = 6 дес. = $\square$**
- $60 + 1 = 61$; лічимо далі: 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68.
- 69 — це 6 дес. ^(+1 од.) 9 од.; **6 дес. + 1 дес. = 7 дес. = $\square$**
- 3 Запишіть «сусідів» чисел.
- $\square$, 50, $\square$ $\square$, 60, $\square$ $\square$, 69, $\square$
- 4 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.
- Запишіть числа, більші за 55, але менші за 70.
 - Доповніть розряд одиниць у числах. Прочитайте їх.
 $57, 5_ , 5_ , 60, 61, 6_ , 6_ , 64, 6_ , 6_ , 67.$
- 5 Запишіть парні числа від 52 до 70. Підкресліть в кожному числі розряд одиниць.

- 6 Порівняйте числа. Зробіть разом висновок.

56 ● 65

54 ● 45

67 ● 76

64 ● 46

47 ● 74

27 ● 72

- 7 Порівняйте місткість посудин, склавши шість нерівностей.

Утворення, читання та запис чисел від 70 до 100

- 1 Назвіть «зайве» число в кожному ряду.

31, 32, 36, 39, 38, 34, 41, 33, 35, 37.

44, 41, 51, 46, 42, 45, 48, 43, 47, 49.

- 2 Утворіть числа від 70 до 100. Доповніть.

$70 + 1 = 71$; прилічуємо по 1: 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78.

(+1 од.)
79 — це 7 дес. 9 од.; **7 дес. + 1 дес. = 8 дес. =**

$80 + 1 = 81$; лічимо далі: 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88.

(+1 од.)
89 — це 8 дес. 9 од.; **8 дес. + 1 дес. = 9 дес. =**

$90 + 1 = 91$; лічимо далі: 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98.

(+1 од.)
99 — це 9 дес. 9 од.; **9 дес. + 1 дес. = 10 дес. =**

- 3 Запишіть послідовно числа від 100 до 90.

- 4 Доповніть розряд одиниць у числах. Прочитайте їх.

80, 8_, 8_, 83, 84, 8_, 8_, 87, 8_, 8_, 90

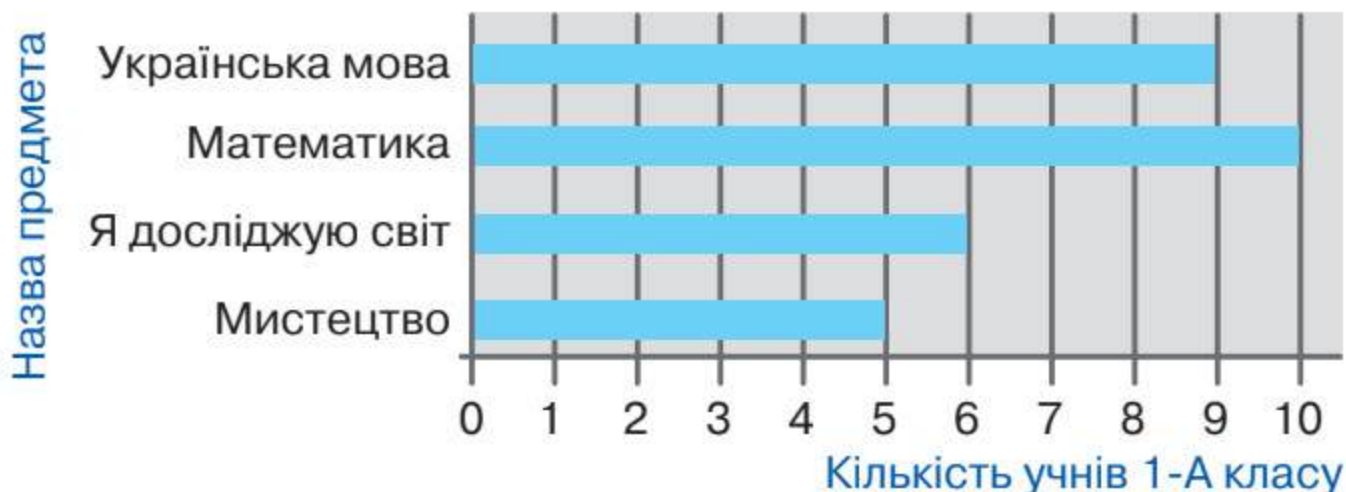
5 Розшифруйте слова за допомогою таблиці.

	1	2	3	4
а	а	к	б	ю
х	х	о	и	р
в	в	п	у	д
л	л	с	ш	е
і	і	я	з	и

4 3 4 4 2 1 1 2
2 1 2 4 1 4 1
3 2 2 1 2 4

Зашифруйте словосполучення **розклад уроків**.

6 У 1-А класі провели опитування «Мій улюблений навчальний предмет». Роздивіться діаграму результатів опитування.

- Який навчальний предмет учні цього класу люблять найбільше?
- Шестеро осіб, які обрали математику, дівчатка. Яку частину учнівства 1-А, що полюбують математику, вони становлять — більшу чи меншу?

7 Розв'яжіть задачу.

У першому ряду висадили 60 тюльпанів, а в другому — стільки само та ще 7. Скільки тюльпанів висадили в другому ряду?

Таблиця першої сотні

1 Попрацюйте з таблицею чисел першої сотні.

У таблиці 10 стовпчиків. Це числа десяти десятків. Кожен стовпчик закінчується **круглими числами**.

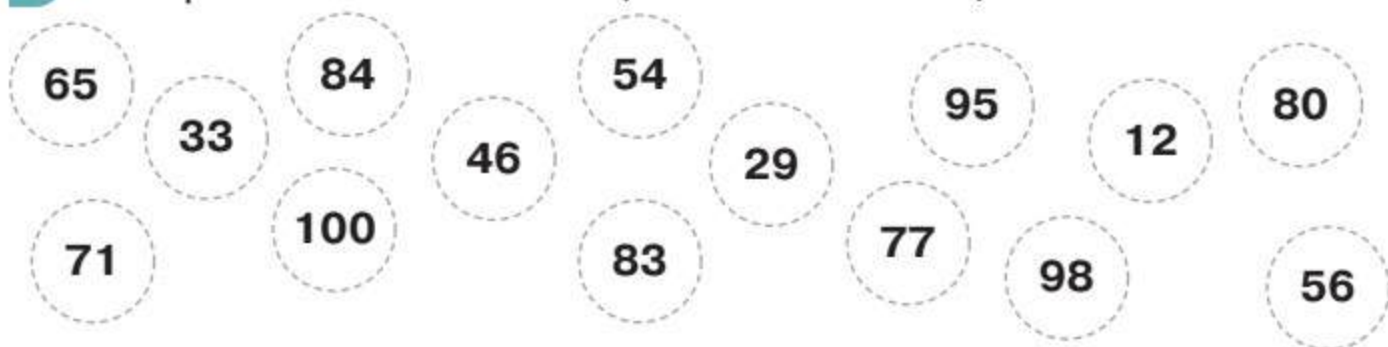
1	11	21	31	41		61	71	81	91
2	12	22	32	42	52	62	72	82	92
3	13	23	33	43	53		73	83	93
	14	24	34		54	64	74		94
5	15		35	45	55	65	75	85	95
6	16	26	36	46	56	66	76	86	
7	17	27	37	47	57	67		87	97
8		28	38	48	58	68	78	88	98
9	19	29	39	49	59		79	89	99
10	20	30		50	60	70	80	90	100

А. Які числа «приховані» за кольоровими плямами? Назвіть їх.

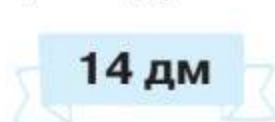
Б. Запишіть числа, у яких:
1 дес. і 7 од., 7 дес. і 1 од.,
2 дес. і 4 од., 4 дес. і 2 од.,
5 дес. і 6 од., 6 дес. і 5 од.,
7 дес. і 9 од., 9 дес. і 7 од.

В. Випишіть числа сьомого десятка; п'ятого стовпця.

2 Виберіть і выпишіть числа, які більша за 70, але менші за 100.

3 Виберіть ту довжину відрізка, який можна побудувати в зошиті. Назвіть це іменоване число. Побудуйте цей відрізок.

Метр — одиниця довжини

1 м
один метр

$$1 \text{ м} = 100 \text{ см}$$

$$1 \text{ м} = 10 \text{ дм}$$

1 Замініть дециметри сантиметрами.

$$1 \text{ дм} = 10 \text{ см}$$

$$4 \text{ дм} = \square \text{ см}$$

$$7 \text{ дм} = \square \text{ см}$$

$$2 \text{ дм} = 20 \text{ см}$$

$$5 \text{ дм} = \square \text{ см}$$

$$8 \text{ дм} = \square \text{ см}$$

$$3 \text{ дм} = \square \text{ см}$$

$$6 \text{ дм} = \square \text{ см}$$

$$9 \text{ дм} = \square \text{ см}$$

2 Доповніть рівності.

$$1 \text{ м} = 40 \text{ см} + \square \text{ см}$$

$$1 \text{ м} = 60 \text{ см} + \square \text{ см}$$

$$1 \text{ м} = 50 \text{ см} + \square \text{ см}$$

$$1 \text{ м} = 30 \text{ см} + \square \text{ см}$$

$$1 \text{ м} = 20 \text{ см} + \square \text{ см}$$

$$1 \text{ м} = 90 \text{ см} + \square \text{ см}$$

3 Порівняйте іменовані числа.

$$1 \text{ м} \bigcirc 40 \text{ см}$$

$$20 \text{ см} \bigcirc 2 \text{ дм}$$

$$60 \text{ см} \bigcirc 6 \text{ см}$$

$$50 \text{ см} \bigcirc 1 \text{ м}$$

$$40 \text{ см} \bigcirc 1 \text{ м}$$

$$5 \text{ дм} \bigcirc 5 \text{ см}$$

$$20 \text{ см} \bigcirc 1 \text{ м}$$

$$7 \text{ дм} \bigcirc 70 \text{ см}$$

$$1 \text{ м} \bigcirc 1 \text{ см}$$

4 Від дошки завдовжки 10 м відпиляли 3 м. Якої довжини стала дошка?

5 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● Випишіть іменовані числа від найменшого до найбільшого:
4 дм; 64 см; 1 м; 4 см; 55 см; 20 см.

- Порівняйте іменовані числа. Скористайся підказкою.

$$\begin{array}{l} 1 \text{ м} > 10 \text{ см} \\ \uparrow \\ 100 \text{ см} > 10 \text{ см} \end{array}$$

$$2 \text{ дм} \text{ } \bullet \text{ } 2 \text{ см}$$

$$\begin{array}{l} \uparrow \\ 20 \text{ см} > 2 \text{ см} \end{array}$$

$$1 \text{ м} \text{ } \bullet \text{ } 20 \text{ см}$$

$$1 \text{ м} \text{ } \bullet \text{ } 40 \text{ см}$$

$$5 \text{ дм} \text{ } \bullet \text{ } 5 \text{ см}$$

$$4 \text{ дм} \text{ } \bullet \text{ } 4 \text{ см}$$

- 6 Розв'яжіть задачу.

Робот-пилосос упродовж свого циклу роботи проїхав відстань 90 м. У вітальні він «наїздив» 40 м. Яку відстань проїхав робот-пилосос в інших кімнатах?

- 7 Виміряйте лінійкою кулькову ручку. Запишіть в сантиметрах; у дециметрах і сантиметрах.
- 8 Побудуйте три прямокутники однакової висоти, але різної ширини.
- 9 Доберіть одиниці довжини, доречні для вимірювання поданих об'єктів.

- 10 Знайдіть зайві дані. Розв'яжіть задачу.

Для поливу квітника придбали бочку на 100 л і два шланги. Перший шланг завдовжки 30 м, а другий — на 10 м коротший. Якої довжини другий шланг?

Вирази на дві дії

- 1 Запишіть вирази та обчисліть їх значення.

Сума чисел 10 і 30.

Різниця чисел 50 і 20.

Зменшуване 10, від'ємник 8.

- 2 Прилічуйте по 2.

$$2 + 2 + 2$$

$$3 + 2 + 2$$

$$4 + 2 + 2$$

- Відлічуйте по 2.

$$6 - 2 - 2$$

$$7 - 2 - 2$$

$$8 - 2 - 2$$

- 3 Обчисліть за зразком.

$$\begin{array}{c} 7 \\ \curvearrowright \quad \curvearrowright \\ 10 - 3 + 2 = 9 \end{array}$$

$$10 - 4 + 3$$

$$7 + 2 - 4$$

$$20 + 80 - 40$$

У таких числових виразах дії виконують за порядком, тобто послідовно.

- 4 Виберіть посильний для себе варіант виконай завдання.

- Доповніть та обчисліть.

$$7 - \square - \square$$

$$50 + \square - \square$$

$$80 - \square + \square$$

- Виконайте за підказками.

$$20 + 20 + 20 = 40 + 20 = \square$$

$$70 - 20 - 10 = \square - \square = \square$$

- 5 Пригадайте порядок виконання дій. Обчисліть.

$$5 + 2 + 1$$

$$18 - 8 + 5$$

$$60 + 20 - 30$$

$$90 + 10 - 60$$

- 6 Поставте запитання. Запишіть розв'язання як вираз на дві дії.

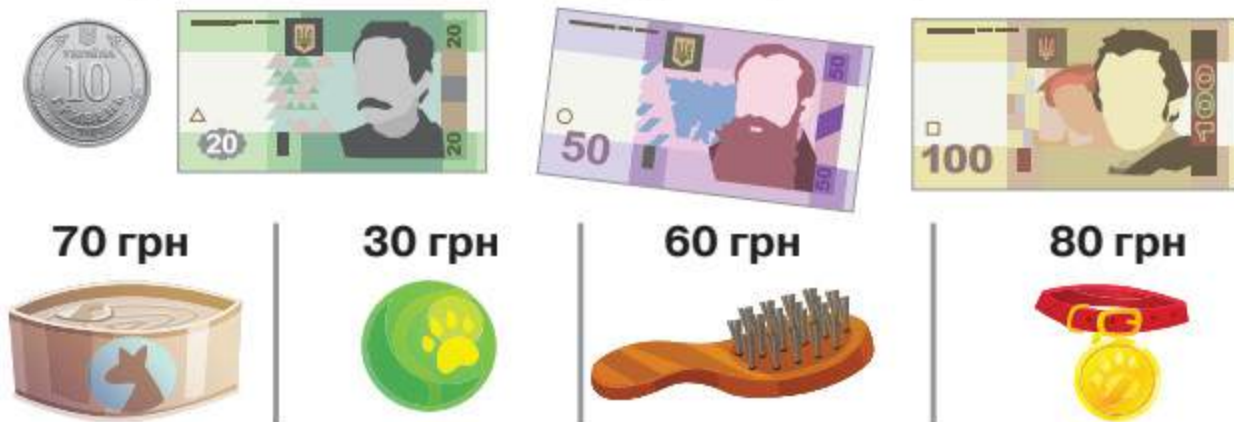
На складі лежало 60 коробок. Спочатку забрали 20 коробок, а потім привезли ще 30. Скільки..?

Вправи з одиницями вартості

- 1 Скільки грошей на кожному малюнку? Запишіть іменовані числа.

- 2 Які купюри і монети має взяти покупець, щоб розрахуватися за товар? Складіть рівності з одиницями вартості.

Якщо платити за кожний товар купюрою в 100 грн, яку решту отримаємо? Запишіть чотири варіанти рівностей на віднімання.

- 3 У мамі було 100 грн. Вона заплатила за яблука і в неї залишилося 30 грн. Скільки мама заплатила за яблука?

- 4 Чия покупка дорожча? Назвіть ім'я дівчинки.

Юля заплатила

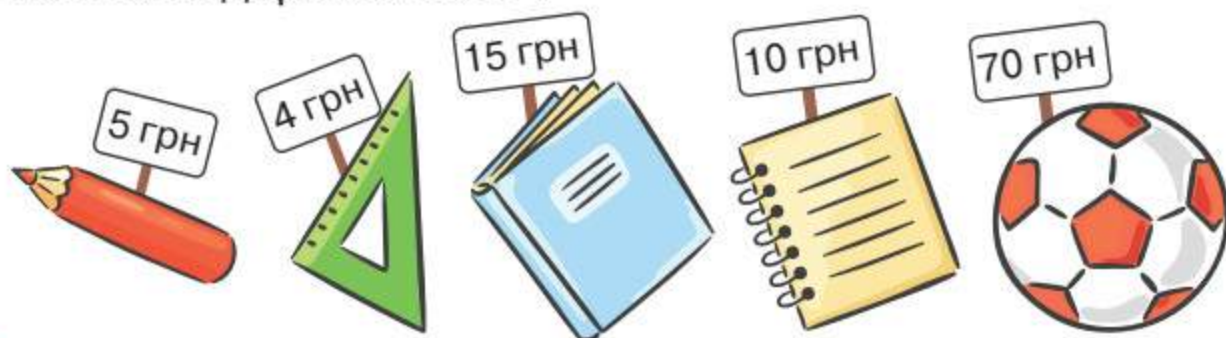
Оля заплатила

- 5 Попрацюйте в парі: змодельюйте ситуації. Чи правильно покупцеві дали решту в крамниці? За потреби продовжте висловлювання.

Ціна товару	Заплатив	Отримав решту	Реакція покупця
10 грн 			Спасибі! Перепрошую, але...
35 грн 			Дякую! Вибачте, проте...
70 грн 			Вельми вдячний! Перепрошую, однак...

- 6 Складіть і розв'яжіть дві задачі про купівлю трьох товарів із такими запитаннями: 1) Яка вартість усієї покупки?; 2) На скільки ... дорожче за ... ?

- 7 Запишіть послідовно числа, які більші за 86 і менші за 95. Обведіть серед них парні.

Додавання і віднімання чисел на основі розрядних доданків у межах 100

- 1 Замініть числа 63, 95, 34, 59 і 71 на суму розрядних доданків.
- 2 Пригадайте порозрядне віднімання. Обговоріть зразки.

$$\begin{array}{r|l} 50 & 6 \\ \hline 56 - 6 = 50 \end{array}$$

Відняли одиниці — залишилися десятки.

$$\begin{array}{r|l} 50 & 6 \\ \hline 56 - 50 = 6 \end{array}$$

Відняли десятки — залишилися одиниці.

- 3 Доповніть рівності.

$$82 - \blacksquare = 80$$

$$80 + 3 = \blacksquare$$

$$27 - \blacksquare = 20$$

$$\blacksquare + 4 = 34$$

$$67 - \blacksquare = 7$$

$$40 + 5 = \blacksquare$$

- 4 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● Обчисліть. Складіть по дві рівності на віднімання.

$$20 + 4$$

$$30 + 9$$

$$60 + 2$$

● Обчисліть за підказками.

$$93 - 3 = \blacksquare$$

$$58 - 8$$

$$25 - 5$$

$$93 - 90 = \blacksquare$$

$$58 - 50$$

$$25 - 20$$

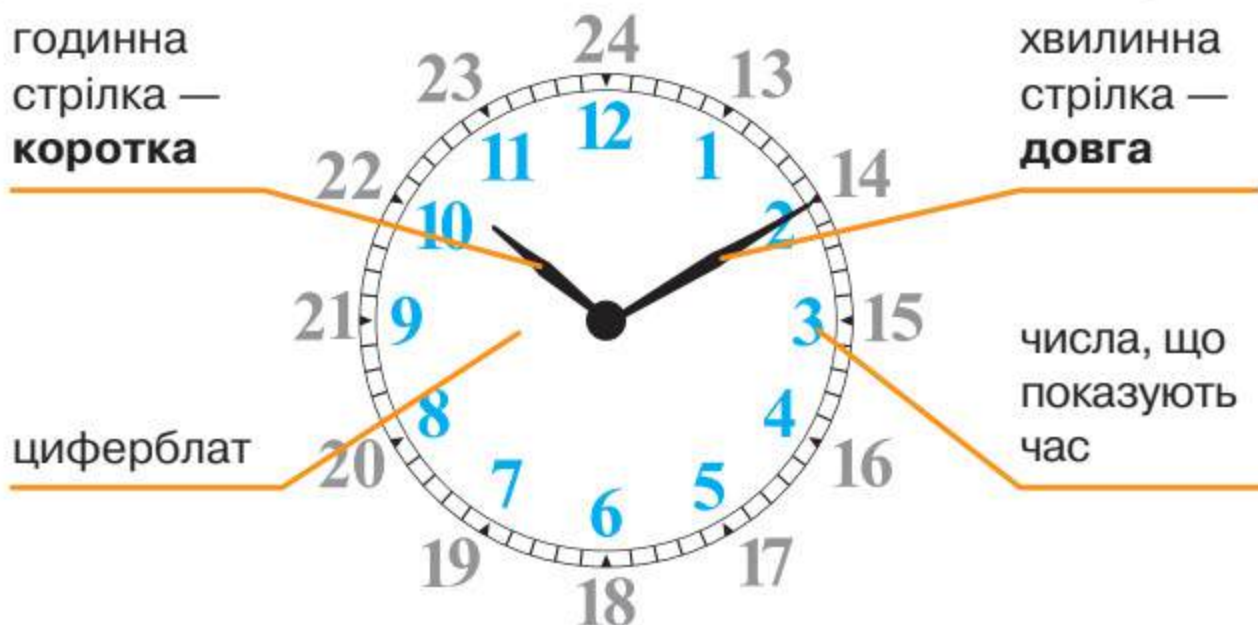
- 5 Знайдіть невідомі компоненти дій.

- Зменшуване 64, різниця 4.
- Від'ємник 30, різниця 7.
- Перший доданок 8, сума 48.

- 6 Назвіть об'ємні геометричні фігури, які ви знаєте.

Годинник. Тиждень, доба, година

1 Ознайомтеся зі складовими годинника. Що ним вимірюють?

2 Попрацюйте в парі. Розкажіть за малюнками, що можна зробити за одну годину. Наведіть свої приклади.

Час вимірюють у годинах.
В 1 добі — 24 години.
В 1 тижні — 7 діб.

3 Роздивіться малюнки і прочитайте підписи.

Для зручності добу **умовно** поділяють на чотири частини.

Ніч —
з 24:00
до 6:00

Ранок —
з 6:00
до 12:00

День —
з 12:00
до 18:00

Вечір —
з 18:00
до 24:00

4 Обговоріть з однокласниками, чим займається дівчинка на малюнках. О котрій годині доби?

5 Дайте відповіді на запитання.

- О котрій годині ранку ти прокидаєшся?
- О котрій годині дня закінчуються уроки?
- О котрій годині вечеряють у твоїй родині?
- О котрій годині ти лягаєш спати у вихідні?

6 О котрій годині доби могли відбуватися зображені події? Виберіть час із двох варіантів.

7:00 | 19:00

9:00 | 18:00

8:00 | 20:00

21:00 | 9:00

Дні тижня

- 1 Кожний день має своє порядкове число. Продовжте: перший день — понеділок, другий — вівторок, третій — ...
- 2 Роздивіться схему. Підставте замість четверга назву іншого дня тижня. Назвіть його «сусідів» за схемою.

- 3 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.
 - Уявіть, що сьогодні середа. Запишіть, який день був учора, позавчора, буде завтра, позавтра.
Сьогодні — Учора — Позавчора —
Завтра — Позавтра —
 - Пригадайте: 1-й день тижня — понеділок, 2-й — вівторок, 3-й — середа, 4-й — ... Назви інші дні.

- 4 Олеся поїхала до бабусі у вівторок і пробула там 4 дні. Запишіть назви цих днів.

- 5 Складіть план справ на тиждень (окрім неділі) і намагайтеся його виконувати.
 1. Запишіть послідовно назви днів в таблиці.
 2. Запишіть на кожен день дві справи: одну, яка стосується навчання, другу — твого дозвілля. Наприклад, уявімо, що Оленка в понеділок планує: 1) додатково обчислити 10 виразів; 2) прочитати комікс.
 3. Наступного тижня обговоріть у загальному колі результати роботи за вашим планом.

Календар

1 Дослідіть разом календар на рік. Полічіть місяці. Прочитайте їхні назви. Скільки місяців мають 31 день? 30 днів?

2 Назвіть «зайвий» місяць. Поясніть чому.

Січень, лютий, березень, липень.

3 За календарем розв'яжіть задачі.

Осінні канікули розпочалися 23 жовтня, а закінчилися 29 жовтня. Скільки днів тривали канікули?

Зимові канікули розпочалися 28 грудня, а закінчилися 11 січня. Скільки днів тривали зимові канікули?

4 За поданим аркушем календаря дайте відповіді на запитання.

					04	Квітень
Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця	Субота	Неділя
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

1. Скільки у квітні понеділків? П'ятниць?

2. День народження Оксани 19 квітня. Який це день тижня?

3. День народження Валі припадає на третю суботу квітня. Яка це дата?

5 Полічіть, скільки місяців минає від початку навчального року до його кінця.

Додавання і віднімання чисел вигляду

$$52 + 20; 52 + 2; 52 - 20; 52 - 2$$

- 1 Пригадайте порозрядне додавання і віднімання. Розгляньте, як додавали і віднімали числа.

Десятки додають до десятків.

$$52 + 20 = 72$$

Одиниці додають до одиниць.

$$52 + 2 = 54$$

Десятки віднімають від десятків.

$$\begin{array}{r|l} \text{дес.} & \text{од.} \\ 52 & - 20 = 32 \end{array}$$

Одиниці віднімають від одиниць.

$$\begin{array}{r|l} \text{дес.} & \text{од.} \\ 52 & - 2 = 50 \end{array}$$

- 2 Обчисліть.

$$34 + 20$$

$$34 - 20$$

$$46 + 30$$

$$46 - 30$$

$$34 + 2$$

$$34 - 2$$

$$46 + 3$$

$$46 - 3$$

- 3 Зменште і збільште числа 45, 64, 72 на 20.

- 4 Обчисліть вартість покупки.

50 грн

40 грн

10 грн

Скільки купюр чи монет якого номіналу вам буде потрібно?

5 Виберіть посильний варіант і виконайте завдання.

●● Доповніть рівності.

$$46 - \square = 16$$

$$46 - \square = 43$$

$$27 + \square = 37$$

$$27 + \square = 28$$

● Обчисліть за підказками.

$$64 + 30 = \square$$

$$64 + 3 = \square$$

$$64 - 30 = \square$$

$$64 - 3 = \square$$

6 Обчисліть.

$$76 - 40$$

$$35 + 40$$

$$98 - 50$$

$$76 - 4$$

$$35 + 4$$

$$98 - 5$$

7 Розв'яжіть задачу.

Для добродійного ярмарку школярі виготовили 67 браслетів-оберегів, а патріотичних листівок — на 20 менше. Скільки патріотичних листівок виготовили школярі?

Додавання чисел: вирази вигляду $65 + 32$

1 Разом пригадайте розряди двоцифрових чисел.

Одиниці — 1, 2, 3, 4, 5, $\square$, $\square$, $\square$, $\square$.

Десятки — 10, 20, 30, 40, $\square$, $\square$, $\square$, $\square$, $\square$.

2 Доповніть таблицю. Називайте компоненти дії.

I доданок	5	50	6	60	6	60
II доданок	3	30	2	20	1	10
Сума	$\square$	$\square$	$\square$	$\square$	$\square$	$\square$

3 Замініть числа сумою розрядних доданків.

$45 = 40 + \blacksquare$

$76 = 70 + \blacksquare$

$33 = 30 + \blacksquare$

$38 = \blacksquare + 8$

$64 = \blacksquare + 4$

$92 = \blacksquare + 2$

4 Опрацюйте в парі схему та пояснення до неї.

$$\begin{array}{r} 5 \quad 2 \\ 65 + 32 = 90 + 7 = 97 \\ 60 \quad 30 \end{array}$$

Додаючи двоцифрові числа, десятки додають до десятків, одиниці — до одиниць, і складають суми.

5 Обчисліть за підказками.

$25 + 34$

$46 + 23$

$64 + 24$

$72 + 23$

6 За малюнками складіть та розв'яжіть задачі.

11 кг

5 кг

?

24 сливи

?, на 13 слив більше

7 Знайдіть суми чисел на кульках однакового кольору.

8 Виконайте дії над іменованими числами.

$10 \text{ см} - 5 \text{ см} + 2 \text{ см}$

$6 \text{ кг} + 2 \text{ кг} - 5 \text{ кг}$

$10 \text{ л} - 3 \text{ л} + 2 \text{ л}$

$20 \text{ грн} + 10 \text{ грн} + 50 \text{ грн}$

Віднімання чисел: вирази вигляду 46 – 32

1 Подайте числа 81, 56, 48 і 39 як суму розрядних доданків. Запишіть, скільки в кожному десятків і одиниць.

2 Знайдіть різниці чисел за зразком.

8 дес. – 2 дес.

$$80 - 20 = 60$$

9 дес. – 7 дес.

$$90 - 70 = \square$$

6 дес. – 4 дес.

$$60 - 40 = \square$$

3 Які розряди числа «приховано»? Виконайте обчислення, щоб дізнатися.

$$57 - 2 \text{ (приховано)} = 32$$

$$66 - \text{ (приховано)} 2 = 34$$

$$73 - 61 = 1 \text{ (приховано)}$$

4 Опрацюйте в парі схему та пояснення до неї.

$$\begin{array}{r} 5 \quad 2 \\ 65 - 32 = 30 + 3 = 33 \\ 60 \quad 30 \end{array}$$

Віднімаючи двоцифрові числа, десятки віднімають від десятків, одиниці — від одиниць, і складають різниці.

5 Обчисліть за підказками.

$$36 - 24$$

$$86 - 35$$

$$58 - 24$$

$$74 - 32$$

6 Розв'яжіть задачу.

У касі було 86 квіток на дитячу виставу. Продали 35 квіток. Скільки квіток залишилося?

7 Що можна купити на 100 грн? Чи отримаємо ми решту? Скільки? Складіть рівності.

20 грн

40 грн

50 грн

30 грн

15 грн

Перевір себе

Зміст

Дорогий першокласнику!		Задачі на знаходження невідомого зменшуваного і від'ємника	67
Дорога першокласнице!	3	Додавання і віднімання числа 7 різними способами	69
Як працювати з темою підручника	4	Додавання і віднімання чисел 8, 9.	
Математика навколо нас!	6	Вимірювання відрізків	70
Розділ 1. Ознаки предметів.		Збільшення і зменшення числа на кілька одиниць. Задачі	71
Просторові відношення. Лічба		Різницею порівняння чисел	73
Положення об'єктів у просторі. Напрямки руху	8	Задачі на різницеве порівняння	75
Один, багато. Кожний, усі. Більше, менше, порівну	9	Літр — одиниця місткості	77
Групування за спільними ознаками: розміром, формою, кольором, призначенням	11	Вирази та задачі на обчислення місткості	78
Спільна ознака — призначення	13	Многокутники	80
Розподіл на підгрупи за спільною ознакою.		Кілограм — одиниця маси	81
Порядкова лічба	14	Об'ємні геометричні фігури	83
Порівняння об'єктів за довжиною і висотою	16	Розділ 4. Числа 11–100 та дії з ними	
Порівняння за шириною і товщиною	18	Десяток	84
Розділ 2. Нумерація чисел 1–10. Число 0.		Утворення, читання і запис чисел другого десятка	85
Арифметичні дії		Утворення, читання і запис чисел другого десятка (продовження)	87
Число один і цифра 1	20	Розряди двоцифрових чисел	88
Число два і цифра 2	22	Розрядні доданки	90
Рівність. Нерівність. Знаки порівняння	24	Додавання і віднімання чисел на основі розрядних доданків	91
Число три і цифра 3	25	Дециметр — одиниця довжини	93
Дія додавання. Знак «+». Вирази і рівності	27	Додавання і віднімання чисел на основі нумерації	95
Точка, пряма, промінь і відрізок	28	Утворення десятків першої сотні.	
Число чотири і цифра 4	29	Лічба десятками	96
Дія віднімання. Знак «-». Вирази і рівності	31	Додавання і віднімання круглих чисел	97
Лінія: пряма, крива. Ламана лінія: незамкнена, замкнена	33	Вправи з одиницями довжини	99
Число п'ять і цифра 5	35	Гривня — одиниця вартості	101
Компоненти дії додавання	37	Іменовані числа та дії над ними (узагальнення)	102
Компоненти дії віднімання	38	Побудова відрізків (закріплення)	104
Зв'язок дій додавання і віднімання	40	Знаходження сум і різниць	105
Число шість і цифра 6	41	Знаходження невідомого від'ємника	106
Сантиметр — одиниця довжини	42	Знаходження невідомого зменшуваного	108
Число сім і цифра 7	43	Утворення, читання та запис чисел від 20 до 50	109
Число вісім і цифра 8	45	Утворення, читання та запис чисел від 50 до 70	110
Число дев'ять і цифра 9	47	Утворення, читання та запис чисел від 70 до 100	111
Число нуль (0). Числовий промінь	48	Таблиця першої сотні	113
Число десять — 10	50	Метр — одиниця довжини	114
Переставний закон додавання	51	Вирази на дві дії	116
Розділ 3. Арифметичні дії з числами в межах 10. Прості задачі		Вправи з одиницями вартості	117
Додавання і віднімання числа 1	52	Додавання і віднімання чисел на основі розрядних доданків у межах 100	119
Додавання і віднімання числа 2	54	Годинник. Тиждень, доба, година	120
Додавання і віднімання числа 3	55	Дні тижня	122
Структура задачі. Задачі на знаходження суми і різниці	57	Календар	123
Додавання і віднімання числа 4	59	Додавання і віднімання чисел вигляду $52 + 20$; $52 + 2$; $52 - 20$; $52 - 2$	124
Додавання і віднімання числа 4 частинами	60	Додавання чисел: вирази вигляду $65 + 32$	125
Додавання і віднімання числа 5	61	Віднімання чисел: вирази вигляду $46 - 32$	127
Додавання і віднімання числа 5 частинами	62		
Знаходження невідомого доданка. Задачі	63		
Додавання і віднімання числа 6	65		
Додавання і віднімання числа 6 частинами	66		